

ZDUS^{plus}

CIVI EUROPAEO PRAEMIUM

Oktober 2019, leto XII, številka 10

Dnevi
medgeneracijskega
sožitja

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

**Pestro
mednarodno
povezovanje**

**Redna seja
UO ZDUS**

**Letna srečanja
Pokrajinskih zvez**

**Rokodelske
razstave**

V ŽARIŠČU

1. redna seja Upravnega odbora ZDUS	
v novem sestavu	4
Ob mednarodnem dnevu starejših	5

MEDNARODNA DEJAVNOST

Upravni svet AGE v oktobru	7
Slovenski evroposlanci enotni za medskupino o demografskih spremembah in o solidarnosti med generacijami	8
Mednarodno srečanje upokojenskih organizacij v Srbiji	9
Srečanje slovenskih in italijanskih upokojenih obrtnikov	10

KULTURA

Peto srečanje rokodelcev v Radljah ob Dravi	11
Uprioritvene improvizacije v Izoli	11

UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH

RAZPIS O VOLITVAH V ZDUS

Razpis o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije za preostalo mandatno obdobje 2019 – 2023 za dva podpredsednika ZDUS.	16

V SPOMIN

Marjani!	27

FOTO - ZGODBA

Dopustniška foto - zgodba »Bumbarček«.	27

ŠPORT, REKREACIJA IN GIBALNA KULTURA

Zakoni narave in starostna invalidnost (1. del).	28

VIHARIMO MOŽGANE

SPOROČILA UREDNIŠTVA

Nov pravilnik o varovanju osebnih podatkov.	31
V ambulantah NIJZ možno le samoplačniško cepljenje proti sezonski gripi.	31

Slovenci smo znova dokazali, če stopimo skupaj, da lahko naredimo tisto, česar država ni sposobna ali voljna storiti. Na eni strani sodišča odpisujejo milijonske dolgove, na drugi strani pa naše banke dokapitaliziramo za 500 milijonov, da jih potem prodamo za 350(!) Te dni med vsemi nami odmeva zgodba malega, 19 mesečnega Krisa, ki potrebuje v štirih mesecih, če sploh želi doživeti svoje otroštvo, 2,3 mio evrov za revolucionarno zdravilo, ki bi mu rešilo življenje, saj se je rodil z redko dedno mišično-žilno boleznijo, spinalno mišično atrofijo. V ZDA je od letošnjega maja za to bolezen že na voljo zdravilo, ki pa bo v Evropi registrirano šele prihodnje leto. Takrat pa bo Kris že »prestar,« da bi ga prejel. Seveda Slovenci združeni hitimo na pomoč ljudem v stiski. Naj gre za požar, ki uniči dom mladi družini, za operacije, ki jih pri nas ne izvajamo ali pa do povsem preprostih pomoči, kot so nakupi gospodinjske opreme, prenove stanovanja ali hiše in še česa.

Kadar spremljam TV program, opažam, da naše zavarovalnice dobesedno tekmujejo, katera od njih bo imela udarnejši TV oglas. Seveda je z zavarovalnimi storitvami potrebno seznaniti neuke Slovence, da se bodo znali pravilno obrniti in izbrati pravo. Tako, po njihovi meri! Malo sem poguglal po bilancah treh naših največjih zavarovalnic. Pri prvi (ne bom jih imenoval) so v letu 2018 zbrali dobrih 220 milijonov, pri drugi nekaj več kot 150, pri tretji pa malo nad 38 milijonov. Če bi se te tri zavarovalnice odrekle (delnemu) oglaševanju v letu 2020 in same namenile 2,3 milijone evrov, bi bila to za njih, mislim vsaj, največja reklama. Kaj pa menite vi?

ZDUSPLUS - mesečna revija Zveze društev upokojencev Slovenije. Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. Odgovorni urednik Črt Kanoni. Tel: 01/62 05 481 e-pošta: crt.kanoni@zdus-zveza.si Naslov uredništva: ZDUSplus, Kebetova 9, 1000 Ljubljana. Tel: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si Uredniški odbor: Vera Pečnik, Slavica Bučan, Mateja Peršuh, Lara Valič, Jože Miklavc in Črt Kanoni. **Dopisniki PZDU:** Celjska - Milena Brečko Poklič, milena.poklic@gmail.com 041 629 820; Dolenjska in B. krajina - Marija Golob 041 370 560 Gorenjska - Slavica Bučan, slavica.bucan56@gmail.com 041 347 030; Koroška - Željko Kljajič, zkljajic.kljajic@gmail.com 031 387 660 Pomurska - Vijola Bertalonič, vijola.ppzduims@gmail.com; Posavska - Marija Krušič, makru27@gmail.com; 051 725 412 S. Primorska - Majda Marinič, babicamm@gmail.com; Šaleška - Jože Miklavc, joze.miklavc@gmail.com; 041 693 369; Zasavje - Milena Dimec, dimec.milena@gmail.com; 051 438 236; Z. Podravje - Irena Ferluga; **Tajnica uredništva:** Karmen Šparovec – Terekhov, **Lektorica:** Barbara Borko; **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana; Oblikovanje in priprava za tisk: **NEBIA d. o. o.**, Nepodpisani članki so last uredništva oz. ZDUS. **Naklada** 3.500 izvodov **Cena** 0,99 EUR **ISSN 2591-0205** Revija ZDUSPlus je vpisana v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 2192. **Naslovnica:** Predsednik ZDUS J. Sušnik in članica Strokovnega sveta ZDUS J. Puhar na srečanju v Srbiji

<https://www.facebook.com/ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije>

ZDUSplus

Zveza društev
upokojencev Slovenije

Pozdravljeni!

Mesec oktober je v nekem smislu mesec starejših, saj je Generalna skupščina OZN že pred 29 leti 1. oktober razglasila za Mednarodni dan starejših. Tako se je mednarodna skupnost odzvala na hitro staranje prebivalstva, spremene odnose in izzive, ki jih ta proces povzroča. O problematiki, še posebej pa diskriminaciji starejših, na Zvezi društev upokojencev ves čas opozarjamo. Tako medije kot tudi politične stranke in druge odločevalce, ki nam krojijo boljši jutri. Kot predsednik krovne organizacije imam zato posebno odgovornost, da kjerkoli in kadarkoli in s komerkoli spregovorim o pomembnosti spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin starejših oseb. Predvsem pa gre za priložnost, da javnost in ljudi vseh starosti ozaveščamo o izzivih staranja, potrebah starejših oseb in obstoječih preprekah za uresničitev njihovih pričakovanj v času negotovih razmer. V ZDUS se zavedamo, da je potrebno k problematiki pristopiti sistemsko, zato smo pripravili vrsto zahtev, ki jih je sprejel Upravni odbor 23. septembra 2019 na 1. seji, in s katerimi želimo seznaniti širšo javnost, seveda pa tudi Vlado RS, Državni zbor in vse politične stranke. Zavzemali se bomo za uresničitev naših zahtev, da bodo čim prej pristopili k reševanju naslednjih nalog:

- V postopku je odprava anomalij glede višine varstvenega dodatka 591 EUR (do katerega so upravičeni trajno nezaposljivi ali trajno nezmožni za delo ali starejši od 63 let (ženske) oz. 65 let (moški) ob upoštevanju pogojev) kot socialnega transferja in višino minimalne pokojnine za 40 let dela brez dokupa, ki znaša 530 evrov v letu 2019.
- Vlada naj spoštuje sistemski zakon (95. člen ZPIZ-2) ter izplača letni dodatek vsem, po sistemskem zakonu določenim upravičencem v rokih in pod pogoji, ki jih določa in v skupnem znesku 178 milijonov evrov, kot je določeno s Koalicijsko pogodbo. Prav tako naj se letni dodatek razbremenim obdavčitve.
- 95. člen naj se dopolni z novim 4. odstavkom, ki bi določil sistemsko financiranje z »upokojskim evrom«

za delovanje upokojskih in invalidskih organizacij na državni ravni, ki si prizadevajo predvsem za izboljšanje položaja upokojencev na področjih gmotnega položaja, zdravstva, sociale, bivanjskega standarda in humanitarne dejavnosti.

- Od leta 2020 naprej naj se pokojnine redno usklajujejo po sistemskem zakonu (105. člen ZPIZ-2).
- V letu 2025 mora minimalna pokojnina za 40 letno delo brez dokupa preseči mejo revščine.
- Izredna uskladitev za leto 2019 naj bo najpozneje v mesecu septembru ali oktobru in ne kot je določeno, v mesecu decembru 2019. Gre za nekaj preko 7,2 milijona evrov za 620.000 upokojencev. Gospodarska rast je bila ugodna in ni razloga, da se ta ukrep ne bi izvršil.
- Opozarjamo tudi, da se upokojencem povrne za 7,2 %, v obliki izrednega usklajevanja pokojnin, vse iz naslova neusklajenih pokojnin od leta 2010 do 2016.

Zgodnja jesen pa je vendarle tudi čas, da se starejši srečujemo na vsakoletnih tradicionalnih srečanjih. Udeležil sem se mnogih. Od Pomurske do Celjske, srečanja obeh primorskih regij, Dolenjske z Belo krajino, in, kar me še posebej veseli, povabili so me v italijansko Gorico, kjer so naši upokojeni podjetniki in obrtniki stkali vezi sodelovanja s svojimi italijanskimi stanovskimi kolegi iz Furlanije - Julijske krajine in kaže, da bo to sodelovanje obrodilo bogato letino. S kolegico Jožico Puhar, ki skrbi za mednarodno sodelovanje ZDUS, sva se zadnje dni v septembru mudila v Srbiji, kjer so naju lepo sprejeli. Celotno predsednik Vojislav Vučić je na to srečanje poslal svojega predstavnika in o tem obisku, ki je bil tudi priložnost za izmenjavo mnenj z delegacijami in predsedniki krovnih organizacij treh držav, Severne Makedonije, Madžarske in Srbije smo se dogovorili, da bodo prihodnje leto naši gostje na **Dnevih medgeneracijskega sožitja**. Zanimivo je, kako države z nižjim standardom in pokojninami od naših, zmorejo organizirati tako veličastno športno kulturno prireditev na kateri je nastopilo več kot 1500 udeležencev.

Seveda še naprej vodimo vse aktivnosti za uveljavljanje naših pravic, kar brez političnih strank ne gre. Že pri zgoraj omenjenih zahtevah lahko vidimo, kako politika pred volitvami obljublja vse in še več, po njih pa dobimo upokojenci vse manj in manj. (No, pred nekaj dnevi smo se srečali z obema poslancema LMŠ v Evropskem parlamentu in se dogovarjali o sodelovanju.) Prav na mednarodni dan starejših, 1. oktobra, se je številna delegacija ZDUS, s podpredsednico Vero Pečnik in menoj, mudila na sedežu DeSUS, kjer sta nas sprejela Karl Erjavec in vodja PS Franc Jurša. Veliko reči nas druži. Vsi nagovarjamo eno in isto skupino prebivalstva in človek bi pomislil, da tako združeni ne moremo biti prezrti. Ne v civilni in ne v politični sferi. A tam, kjer ljudje navadno govorimo isti jezik, ne (z)moremo najti skupnih rešitev. Karl Erjavec je bil odkrit, jaz pa tudi. A zdi se, da bo potrebno še veliko časa, da se bodo politiki (upokojenci) znali poistovetiti s praviimi (ZDUS-ovimi) upokojenci.

*Janez Sušnik,
predsednik ZDUS*

1. redna seja Upravnega odbora ZDUS v novem sestavu

Zadnji teden septembra je na sedežu ZDUS potekala 1. redna seja upravnega odbora ZDUS v novem sestavu za mandatno obdobje 2019–2023. Predsednik ZDUS Janez Sušnik je na začetku seje pozdravil prisotne, preveril sklepčnost in predlagal v sprejem dopolnjen dnevni red z devetnajstimi točkami.

Nika Antolašič, tajnica zveze, je uvodoma dejala, da so vabljeni prejeli poročilo z realizacijo sklepov, da so bili izvršeni vsi sklepi z izjemo sklepa št. 21, sprejetega na 27. redni seji dne 20. 3. 2019. Sklep ni bil izvršen, ker bo ponovno dan predlog za prodajo zemljišč v Rogaški Slatini. Predsednik Sušnik je pojasnil, da je trenutno finančno stanje zveze dobro, čeprav še vedno nismo pridobili sredstev za rekreativno, športno in kulturno dejavnost. Da bi PZDU lahko nemoteno opravljale svoje poslanstvo, bi za popravke tekoče likvidnosti namenili akontacijo dotacij, ki sicer izhajajo iz sredstev za rekreativno, športno in kulturno dejavnost. Franc Vedenik je dejal, da ne ve, kako naj si s tem zneskom pomaga. Janez Sušnik je spomnil na spomladanski čas, ko je ZDUS že priskočila na pomoč. Spomnil je še, koliko naporov je bilo potrebnih, da smo sploh zagotovili, da bomo omenjena sredstva prejeli. Dijana Lukić je podala kratko poročilo prvih Dni medgeneracijskega sožitja, ki so potekali med 14. in 16. 5. 2019 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Rdeča nit je bila »trg dela in upokojevanje«. Z vsebino smo se posvetili prvima dvema stebroma Strategije dolgožive družbe in implementacijsko ureničevali tretji steber. Projekt je bil finančno vzdržan. Prihodkov je bilo 100.600,48 €, odhodkov pa 92.768,55 €. Presežek prihodkov nad odhodki je bil 7.831,93 €. Največ stroškov je bilo za najem prostorov, delo, potne stroške in obroke za nastopajoče. Vsi navzoči pa so se strinjali, da je bil dogodek izpeljan kvalitetno in korektno. V nadaljevanju se je Sašo Aleksander Piber prisotne seznanil s potekom 1. redne seje častnega razsodišča. Prispeli sta dve pritožbi, ki sta se nanašali na pripombe nad delovanjem ZDUS. Pritožnika je na seji med drugim vprašal, zakaj MZU Ljubljana toliko nasprotuje ZDUS in zakaj ne popravijo in

sprejmejo temeljnega akta – odgovor je bil, da ne nasprotujejo ničesar, vendar tudi podpisali ne bodo nič. Problem traja že (pre)dolgo in kaže, da je nerešljiv. V zvezi s pritožbama ni bil izrečen noben ukrep in sta bila pritožnika napotena za reševanje njunih primerov na najvišji organ ZDUS, kot to določa Statut ZDUS. Sicer pa se za razrešitev spora predlaga skupen dogovor, in sicer, da se MZU Ljubljana včlani v ZDUS pod že znanimi pogoji. Vsi navzoči so se strinjali, da gre za osebni obračun med predsednikom ZDUS in MZU, saj je ob koncu diskusije Karolina Vida Rozman dejala, da je v Izoli apelirala na predsednika MZU, naj vendarle popravijo statut, pa ji je odvrnil »ni šansa!«. V nadaljevanju seje so člani upravnega odbora prejeli novo pristopno člansko izjavo, ki je pripravljena kot del ukrepov na področju varstva osebnih podatkov in bo nato sočasno objavljena z novim Pravilnikom o varstvu osebnih podatkov. Izjava je ločena od izjave za včlanitev v Vzajemni posmrtninski sklad, o kateri bo odločal nov upravni odbor Vzajemnega posmrtninskega sklada. Janez Sušnik je v nadaljevanju seje dejal, da smo želeli imenovati Delovno skupino za

spremljanje izvrševanja Memoranduma 2018, pri čemer Tomaž Banovec ni soglašal k imenovanju. Zato se zdaj predlaga imenovanje strokovne skupine, ki bo podrobno bdela nad izvrševanjem Memoranduma 2018. V nadaljevanju seje se je diskusija dotaknila tudi Statuta ZDUS in Ana Bilbija je bila proti predlaganemu predlogu za imenovanje Delovne skupine za pripravo sprememb in dopolnitev Statuta ZDUS, saj je v za to pristojni komisiji dovolj strokovnjakov, ki lahko to pripravijo, zato je bil sprejet sklep da se v komisijo imenuje Karolino Vido Rozman, Ano Bilbija, Andrejo Ravnikar, Janeza Sušnika in Niko Antolašič, s čemer so se prisotni strinjali brez glasu proti. Upravni odbor ZDUS je v Nacionalno skupino Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve za spremljanje Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 imenoval dr. Milana Kranjca, za članico Delovne skupine Ministrstva za zdravje za pripravo predloga Strategije za obvladovanje demence v Sloveniji v letih 2020–2030 pa mag. Rosvito Svenšek. Navzoči so se brez glasu proti strinjali z imenovanjem. Naknadno uvrščena točka dnevnega

»Naknadno uvrščena točka dnevnega reda seje se je nanašala na Hotel Delfin. Predsednik Sušnik je uvodoma pojasnil, da je bila točka uvrščena na dnevni red zato, ker ne želi, da bi mu kdo očital, da je šlo pri investicijah hotela Delfin kaj narobe. Gre za nakup sosednjega zemljišča hotela, ki je lastniško obremenjen.«

reda se je se je nanašala na Hotel Delfin. Predsednik Sušnik je uvodoma pojasnil, da je bila točka uvrščena na dnevni red zato, ker ne želi, da bi mu kdo očital, da je šlo pri investicijah hotela Delfin kaj narobe. Gre za nakup sosednjega zemljišča hotela, ki je lastniško obremenjen. Iz zanesljivih virov je pridobil informacije, da bi nakup pomenil dodatne stroške, zato je prosil za mnenje vodstvo hotela in njegov nadzorni svet. Za pojasnila bo na voljo tudi odvetnik Matevž Globevnik. Nekatere nejasnosti so se medtem že razčistile, sam pa meni, da je cena zemljišča previsoka in pričakuje še dodatne stroške. Nina Golob, direktorica hotela, je pojasnila, da ima Marina Izola lastniško urejena stranišča v objektu, v postopku pa je tudi prodaja. Težavo predstavlja tudi transformatorska postaja, ki je v lasti Marinvesta in se po zakonodaji take postaje selijo na pristojno javno agencijo in te nepremičnine nikoli niso bile predmet nakupa. Zaplet z veslaškim klubom je razrešen in klub se je preselil na drugo lokacijo, v podaljšani pripravi je OPN, Občina Izola pa je na večletno prigrvarjanje uredila sporne zadeve, tako da je nepremičnina urejena za prodajo. Uredila je prostorski načrt in nam je pripravljena prodati tudi plinarno. Predsednik nadzornega sveta Emil Hedžet pa je dodal, da je že prejšnji nadzorni svet hotela Delfin začel z akcijo investicij. Ko so se vključili v to zadevo, je organ izoblikoval pogoje, pod katerimi lahko direktorica zadevo vodi. Pojasnil je še problematiko parcelnih meja, bojazen, da se pojavijo »zunanji« kupci in da je v

obligacijskem razmerju jasno omenjeno, da se v primeru zavlačevanja lahko pričakuje, da bomo morali plačati odškodnino, posledično pa lahko vstopi tudi nov prodajalec. Predsednik Sušnik se je obema zahvalil za obrazložitve. Da čez nekaj let ne bi prišlo do kakšne dileme o nakupu, želi, da so stvari razčiščene. Prodajalcem je povedal, da je cena visoka in bi s podiranjem objektov zemljišče stalo skoraj 470 €/m². Sam hotel lahko ob vzdrževanju nameni za investicije do pol milijona evrov, načrtovana investicija, skupaj z zemljiščem, pa se giba okrog 14 milijonov. Samo rušenje bi stalo približno 4 milijone evrov. Za mnenje je prosil tudi Milana Zmrzlaka, ki ga je skupščina potrdila za sodelovanje pri pogajanjih. Dejal je, da ima vtis, da se jih prepričuje, naj rečejo ne. Morda je cena v enem delu res pretirana, a ker gre za prvo območje ob morju in bi bil sicer ves trud treh let zaman, se z investicijo strinja. Odvetnik Matevž Globevnik je dodal, da je bil pritisk na lastnika, da nas seznani z vsemi stvarno pravnimi bremenami. Danes so davčni dolgovi poplačani in hipoteke izbrisane. Glede transformatorske postaje je govoril z direktorjem Elektro Primorske. Terjal je še čista obligacijsko pravna bremena in tudi ta so odpravljena. S prvotne cene 2.950.000 € smo ceno znižali za pol milijona evrov. Upravni odbor je sprejel sklep, naj se skliče skupščina hotela Delfin d.o.o dne 30. 10. 2019 na sedežu ZDUS, ko bo potekala tudi 2. seja upravnega odbora. Prav tako je z enim vzdržanim glasom (Mirko Miklavčič) pooblastil Milana

Zmrzlaka, da zastopa interese ZDUS do podpisa pogodbe Delfin hotela ZDUS d.o.o. Izola za investicijo nakupa sosednjih zemljišč ter soglašal s prodajo zemljišč v Rogaški Slatini, in sicer kmetijskega zemljišča v izmeri 238 m² po ceni 10 €/m² in gozdnega zemljišča v izmeri 1.588 m² po ceni 3 €/m². Janez Sušnik je prisotne seznanil, da smo pravočasno prejeli in tudi odgovorili na tožbo MZU Ljubljana. Franc Vedenik je v zvezi s tem dejal, da aktualno dogajanje ni dobro ne za MZU Ljubljana kot tudi ne za ZDUS. Predlagal je srečanje z namenom, da vidijo, kaj MZU Ljubljana sploh želi doseči. Za srečanje sta bila predlagana še podpredsednica ZDUS in predsednik častnega razsodišča ZDUS. Janez Sušnik je v zvezi s ponovnim pozivom PZDU Ljubljana z okolico k besedi povabil Ano Damij (po pooblastilu PZDU). Dejala je, da je bilo na upravnem odboru ZDUS v prejšnji sestavi že ugotovljeno, da PZDU v celoti izpolnjuje pogoje, med tem pa ne izpolnjujejo kriterija 5.000 članov za članstvo v ZDUS. V PZDU je včlanjenih 10 DU z 2.000 člani, vsi ostali pogoji, ki jih navaja Statut ZDUS, pa so izpolnjeni. Upravni odbor je zato sprejel sklep, da pooblašča vodstvo in strokovno službo ZDUS, da pripravi predlog sklepa o včlanitvi PZDU Ljubljana z okolico pod določenimi pogoji in ob upoštevanju izida tožbe MZU Ljubljana, o čemer bo odločal na korespondenčni seji.

*Po zapisniku seje pripravil
Toni Krčan, foto ČK*

Ob mednarodnem dnevu starejših

Mednarodni dan starejših, 1. oktober, je potekal pod sloganom Potovanje k enakosti med generacijami. Povezan je z razvojnimi ciljem, po katerem je treba okrepiti vključenost vseh, ne glede na osebne okoliščine, poudarjajo Združeni narodi. V Sloveniji pa se ob tem dnevu že več let izpostavlja vprašanje glede zakonske neurejenosti dolgotrajne oskrbe.

V Zvezi društev upokojencev Slovenije opozarjamo, da se morajo od leta 2020 naprej pokojnine redno usklajevati po sistemskem zakonu, v letu 2025 pa mora minimalna pokojnina za 40 let dela brez dokupa, ki zdaj znaša 531 evrov, preseči

mejo revščine. Prag tveganja revščine je lani znašal 662 evrov na mesec. Odgovorne pozivamo, naj se upokojencem z izrednim usklajevanjem povrnejo sredstva, ki so jih izgubili, ker se pokojnine v obdobju od leta 2010 do 2016 niso usklajevale po določbah sistemskega zakona. V ta namen bi bilo potrebno izredno uskladiti pokojnine za 7,2 odstotka. Nujno pa je tudi sprejetje zakona o dolgotrajni oskrbi. Snovalci politik na področju dolgotrajne oskrbe sicer napovedujejo, da bodo problematiko rešili s krepitvijo oskrbe znotraj družine in v skupnosti, vendar so tovrstne oblike pomoči učinkovite samo v družbah z zelo nizko stopnjo zaposlenosti žensk

za polni delovni čas. Te namreč v večini primerov prevzamejo skrb za ostarele sorodnike. V Sloveniji pa je ena najvišjih stopenj zaposlenosti žensk, kar pomeni, da bo za ostarele lahko skrbelo precej manj družin.

Starostniki pogosto v prevelikih stanovanjih

Starejši prebivalci Slovenije pogosto živijo v prevelikih stanovanjih in hišah, kjer jim lahko že malo resnejše zdravstvene težave in nekaj stopnic popolnoma onemogočijo vsakdanje življenje. *Ni se mogoče izogniti vtisu, da država stavi na oskrbo znotraj družine samo zato, ker je to za proračun*

Age Demands Action is a HelpAge global network campaign

ugodnejše, manj pa jo zanima, če je to primerna rešitev glede na dejanske potrebe starostnikov in zmožnosti njihovih bližnjih. Na ministrstvu za zdravje, kjer zakon pripravljajo, pričakujejo, da bo za javno razpravo pripravljen do konca leta, dokončno sprejetje pa pričakujejo konec prvega polletja 2020.

Potrebam starejših je nujno nameniti večjo pozornost

Rast števila starejših bo največja in najhitrejša v državah v razvoju, med celinami pa v Aziji in Afriki. Glede na to je po opozorilu Združenih narodov (ZN) nujno nameniti večjo pozornost potrebam in težavam, s katerimi se soočajo starejši. Prav tako pomemben pa je prispevek, ki ga lahko dajo družbi, če imajo možnos-

700 milijonov ljudi starejših od 60 let. Do leta 2050 bo starih 60 let in več že dve milijardi ljudi oz. več kot 20 % svetovnega prebivalstva. V Sloveniji pa je bilo v začetku letošnjega leta 413.054 ljudi starih 65 let ali več. Starejši tako predstavljajo skoraj 20 % prebivalstva. Generalna skupščina ZN je 1. oktober razglasila za mednarodni dan starejših leta 1990 z namenom, da bi izpostavila pomen starejših in njihov prispevek v družbi. *Vodstvo ZDUS*

Kaj je starizem in kako se z njim spopasti?

ZDUS že več kot dobro desetletje izvaja globalno kampanjo ADA, katere akronim pomeni starost zahteva dejanja. S kampanjo ADA se ZDUS vključuje v global-

se jih ne spoštuje, kot bi se jih moralo, ko so manj pomembni, ali nepravilno obravnavani nasproti drugim družbenim skupinam, ko se počutijo nevidni. Če se postavimo v današnjo situacijo, bi obliko »družbene nevidnosti« starejših pri nas najbolje opisali s trenutno situacijo, ko se ob podražitvah in rasti življenjskih stroškov, ob dvigu plač in drugih spremembah, nazadnje pomisli na upokojence oziroma se sploh ne, saj ni videti, da bi oblasti upoštevale zavzemanja ZDUS za izboljšanje gmotnega položaja upokojencev. Da bi lažje prepoznali, kdaj govorimo o starizmu, je pomembno vedeti, da obstajajo tri njegove pojavne oblike: stereotipi, ki govorijo o tem, kako razmišljamo o starejših ljudeh; predsodki, ki govorijo o tem, kako jih dojemamo ter diskriminacija, ki odraža odnos do starejših. Navedeno se lahko pojavlja na različnih ravneh, tako na individualni, medosebni ravni kot na institucionalni, družbeni in seveda, v različnih kontekstih, kot je na primer na delovnih mestih, pri dostopu do zdravstvenih storitev itd. Iz vsega tega lahko sklepamo, da je proti starizmu težko ukrepati, saj slednje zahteva družbene spremembe, pa vendarle lahko veliko naredimo z osveščanjem in opozarjanjem. Zato je pomembno, da ga na prvem mestu prepoznamo in da veste, da v Sloveniji obstaja zagovornik načela enakosti, ki vam lahko pomaga. Pokličite jih na brezplačno številko 080 81 80, v kolikor mislite, da ste sami del diskriminacije ali starizma. Kaj pa lahko ZDUS stori na nacionalni ravni? Največ smo naredili in še bomo v sklopu kampanje ADA in v okviru informativno-izobraževalnih akcij AGE (evropske zveze organizacij starejši in za starejše), ki nam omogočajo, da vodimo aktivnosti za sprejem konvencije o zaščiti človekovih pravic starejših oseb, ozaveščamo in opozarjamo, tudi z medgeneracijskim sodelovanjem, predvsem pa, da se oglasimo ob vsakokratnem obeleževanju mednarodnega dneva starejših in povemo, da si vsaka starejša oseba zasluži dostojno obravnavo in spoštovanje.

Dijana Lukić

»Odgovorne pozivamo, naj se upokojencem z izrednim usklajevanjem povrnejo sredstva, ki so jih izgubili, ker se pokojnine v obdobju od leta 2010 do 2016 niso usklajevale po določbah systemskega zakona. V ta namen bi bilo potrebno izredno uskladiti pokojnine za 7,2 odstotka. Nujno pa je tudi sprejetje zakona o dolgotrajni oskrbi.«

ti za to. Spoštovanje človekovih pravic je v samem jedru tovrstnih prizadevanj. Če bi sledili vodilnemu načelu generalnega sekretarja ZN Antonia Guterresa, po katerem ne smemo nikogar prezreti, je nujno razumeti pomen demografije za trajnostni razvoj. Prav tako je treba upoštevati dejstvo, da bo rast prebivalstva vplivala na ključne razvojne izzive sveta v 21. stoletju. Če želimo zgraditi takšno prihodnost, kot si jo želimo, moramo nasloviti starejše od 60 let, ki naj bi jih bilo do leta 2030 že 1,4 milijarde, navajajo v ZN. Agenda 2030 in trajnostni razvojni cilji poudarjajo, da bo razvoj mogoč le, če bo vključil vse starostne skupine. »Opolnomočenje starejših v vseh razsežnostih razvoja, vključno s poudarjanjem sodelovanja v družbenem, gospodarskem in političnem življenju, je pot za zagotovitev njihove vključenosti in zmanjšanje neenakosti,« so pozvali v ZN. V svetu je skoraj

no mrežo HelpAge International, preko katere smo v stiku s predstavniki organizacij starejših po vsem svetu. HelpAge International ob dnevih, ki so pomembni za starejše, pripravlja dogodke ozaveščanja o problematikah, o katerih je prav, da spregovorimo tudi na nacionalni ravni, s ciljem, da prispevamo k boljši starosti vseh, tako tistih, ki ste starejši danes, kot tistih, ki bodo starejši jutri. Pred mednarodnim dnevom starejših smo se udeležili spletnega seminarja z naslovom »Kaj je starizem in kako se spopasti z njim?«. Izraz je leta 1969 vpeljal ameriški psihater Robert Butler, ki je v intervjuju za Washington Post dejal, da se je nestrpnost do starejših pokazala v neki stanovanjski soseski, v kateri niso želeli sprejeti starejših revnih Afroameričanov. Starizem ali nekaterim ljubši izraz staromrzištvo je odraz neenakosti, s katero se starejše osebe lahko spopadajo skozi življenje, ko

Upravni svet AGE v oktobru

Srečanje upravnega sveta AGE, ki poteka v teh dneh, je tokrat kombinirano z dvema dogodkoma. Sprejemom v Evropskem parlamentu (EP) in s seminarjem o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah starejših. V sekretariatu AGE ocenjujejo, da je sprejem v Evropskem parlamentu priložnost za srečanje in izmenjavo mnenj z nekaterimi poslanci, vključno s člani verjetno že vzpostavljene medskupine¹, ki se bo ukvarjala z demografskimi spremembami in solidarnostjo med generacijami.

Že v avgustu je AGE sprožil akcijo za vzpostavitev stikov z izvoljenimi poslanci po državah oz. organizacijah članicah. V to akcijo smo se vključili tudi v naši zvezi. Poleg pisma z opisom predloga, naših stališč in vabila za podporo medskupini v EP, so izvajali tudi pogovore z vsemi poslanci, ki so pokazali interes za podporo skupni akciji v okviru AGE. Opozorili so na dogodek in jih povabili na planirani sprejem. Predstavili so jim izzive starejše se družbe ter nujnost ukrepanja za ohranjanje socialnega karaktera držav. Osvetlili so vsebino predlogov za delovanje parlamenta, tako skupnih kot tudi predlogov in pobud ZDUS, ki izvirajo iz dejanskih razmer v naši sredini. V AGE ocenjujemo, da so medskupine poslancev v EP potrebne in lahko učinkovite predvsem na področjih socialne politike, odločitev, ki zadevajo položaj ljudi, še posebej starejše generacije. To pomeni tudi uresničevanje dvajsetih točk evropskega stebra socialnih pravic, med katerimi je pri nas posebej poudarjena ekonomska varnost

¹ Medskupina je povezovanje poslancev okoli določene teme, ne glede na strankarsko pripadnost.

Članica upravnega sveta AGE Jožica Puhar

starejših, ki se izraža v višini in usklajevanju pokojnin. Na nivoju celotne unije pa je v ospredju boj proti staromrzništvu, ki vsebuje vrsto neustreznih ravnanj in odnosov do starejših oseb – od diskriminacije in zanemarjanja, do nasilja in vseh oblik zlorab. Opozoriti moramo tudi na udejanjanje zavez, ki so jih države, tudi Slovenija, sprejele na dosedanjih ministrskih konferencah po letu 2000 v okviru dokumentov Sveta Evrope, Sveta za človekove pravice ZN in v drugih mednarodnih organizacijah in forumov. Za mnoge od teh zavez skupne osnove nastajajo prav v administraciji in inštitucijah EU. Med organizacijskimi in finančnimi zadevami AGE je bila v ospredju obravnava vi-

dnejših nalog iz programa v letu 2019, kot je informiranje kandidatov za volitve v EP, nastop AGE na odprti delovni skupini ZN za staranje, ocena evropskega semestra itd. Med planiranimi programskimi nalogami za leto 2020 bo imelo pomembno mesto navezovanje stikov z novimi obrazi v EU. V jesenskem zasedanju je običajna tudi informacija o finančni realizaciji tekočega leta in finančnem načrtu za prihodnje. Napovedane so bile tudi informacije o uvrščanju tematike staranja in starejših v programe aktivnosti, ki jih izvajajo države, predsedujoče Svetu EU v drugi polovici leta 2020 in v letu 2021 (Nemčija, Portugalska, Slovenija).

Verjetno bo prav v teh dneh že več jasnega, kakšen bo Brexit. Članice iz te države so že od izida referendumu dalje negotove – kako dalje s sodelovanjem v evropski povezavi. Zanimivo bo izvedeti reakcije starejših na aktualna dogajanja. Do zdaj so večinoma izražali skrb, da ne bi mogli nadaljevati s sodelovanjem v AGE platformi in poudarjali pripravljenost za nadaljnje delo, ne glede na način odhoda države iz EU. Pridružujejo se še vprašanja finančnega vpliva na AGE platform, saj angleški prispevek v njen proračun ni zanemarljiv.

Jožica Puhar, Strokovni svet
ZDUS, Upravni svet AGE

Slovenski evroposlanci enotni za medskupino o demografskih spremembah in o solidarnosti med generacijami

V preteklem mesecu je bil ZDUS zelo aktiven na mednarodnem področju. Kot člani AGE Platform Europe smo se aktivirali pri kampanji »Za Evropo vseh starosti«, kjer smo se zavzeli, da evropski parlament ponovno vzpostavi Medskupino za demografske spremembe in solidarnost med generacijami, ki je ena od najdlje obstoječih medskupin, saj deluje od leta 1982. In kaj so sploh medskupine in zakaj je ravno ta o demografskih spremembah tako pomembna v novem sklicu Evropskega parlamenta?

Medskupine so neformalna združenja evropskih poslancev, ki se formirajo okrog pereče teme, ki ni nujno povezana s trenutnim fokusom dela Evropskega parlamenta, ampak ima lahko njena obravnava učinke za širšo družbo. Medskupine organizirajo neformalne razprave in promovirajo izmenjavo med evropskimi poslanci in civilno družbo. To niso uradna telesa ali organ parlamenta in ne odražajo njegovih uradnih

Jožica Puhar, Dijana Lukić in Janez Sušnik na posvetu medskupine

ske razpravo o temah povezanih z demografskimi spremembami, aktivnim in zdravim staranjem, s prihodnostjo socialne varnosti, evropsko srebrno ekonomijo, starosti prijaznimi okolji in

»Medskupine organizirajo neformalne razprave in promovirajo izmenjavo med evropskimi poslanci in civilno družbo. To niso uradna telesa ali organ parlamenta in ne odražajo njegovih uradnih stališč. Da se takšna skupina oblikuje ob sklicu novega parlamenta, je potrebna podpora vsaj treh političnih skupin.«

stališč. Da se takšna skupina oblikuje ob sklicu novega parlamenta, je potrebna podpora vsaj treh političnih skupin. V preteklem mandatnem obdobju je imel parlament 28 takšnih medskupin, ki so obravnavale najrazličnejša področja: medskupina za aktivno staranje, medgeneracijsko solidarnost in družinske zadeve, za antiraiszem in raznolikost, za otroške pravice, za klimatske spremembe, trajnostni razvoj in biodiverziteto itd. Z novo sestavo Evropskega parlamenta se bodo vzpostavile nove medskupine, med katerimi potrebujemo takšno, ki bo omogočila prostor za medstrankar-

medgeneracijsko solidarnostjo za stabilnejšo prihodnost vseh generacij. Takšna medskupina je bila v preteklosti ključni zagovornik evropskega stebra socialnih pravic, s katerimi spreminjamo pogled evropskega semestra na socialne storitve, promoviramo pomembnost direktiv in predlogov, kot so horizontalna direktiva o enakem obravnavanju, evropski akt o dostopnosti, direktiva o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ali pa revizija direktive o poklicnem pokojninskem zavarovanju. Naša želja in ambicija je, da nova sestava Evropskega parlamenta

nadaljuje z naslavljanjem potreb vseh državljanov, upoštevajoč nove izzive, ki jih prinaša dolgoživa družba. Poziv za ponovno vzpostavitev medskupine je ZDUS naslovil na vse slovenske evropske poslance, ki bodo o ustanovitvah glasovali jeseni. Veseli smo, da so podpora za medskupino o demografskih spremembah in o solidarnosti med generacijami izrazili prav vsi naši evropski poslanci (po abecednem vrstnem redu): Franc Bogovič, dr. Milan Brglez, mag. Tanja Fajon, dr. Klemen Grošelj, Irena Joveva, Ljudmila Novak, Romana Tomc in dr. Milan Zver, za kar se jim iskreno zahvaljujemo. To je več kot zadosten dokaz, da se poslanci zavedajo izzivov, ki jih prinaša starajoča se družba in da brez medgeneracijske solidarnosti le-teh ne bo mogoče naslavljanje. S strani AGE Platform Europe je ZDUS prejel pohvalo za angažiranost, saj smo se izkazali kot članica, ki ima s svojimi evropskimi poslanci več kot odlično sodelovanje, za katerega se nadejamo, da bo uspešno tudi v prihodnje.

Po pobudi AGE Platform Europe povzela,
Dijana Lukić

Mednarodno srečanje upokojskih organizacij v Srbiji

Na povabilo Zveze upokojencev Srbije, sva se s predsednikom ZDUS Janezom Sušnikom udeležila otvoritve njihove »12. Olimpijade športa, zdravja in kulture tretjega obdobja«, ki je potekala od 29. septembra do 3. oktobra v Vrnjački Banji. Organiziralo jo je Gibanje tretjega obdobja in Zveza upokojencev Srbije ob podpori Ministrstva za mladino in šport Srbije, Športne zveze Srbije in Občine Vrnjačka Banja ter s sodelovanjem več pokroviteljskih organizacij in podjetij.

Med govorniki na otvoritvi je bil ob gostitelju, županu Vrnjačke Banje tudi finski veleposlanik v Srbiji, ki je v okviru spremljevalnih dogodkov odprl razstavo finskega industrijskega oblikovanja. Otvoritvene slovesnosti so se ob predsedniku upokojencev Srbije, prof. dr. Andreji Saviću udeležili tudi predsednici upokojskih zvez iz Madžarske, Györgyi Némethné in Severne Makedonije, Stanka Trajkova. Slednjo je spremljal tudi predsednik Zveze upokojencev Skopja, Metodije Novkovski. Olimpijade se je, kot je moč razbrati že iz samega uradnega naziva prireditve, udeležilo okoli 1500 tekmovalcev. Moči so merili v sedmih športnih panogah. Štafeti v hitri hoji, šahu, strelja-

nju, pikadu, streljanju nogometne žoge, metanju žoge na koš in ribolovu. Razen štafete v hitri hoji, ki se je odvijala kar na mestnem trgu, ostalih panog s predsednikom nisva utegnili spremljati, saj sva se že dan po otvoritvi vračala domov. Seveda pa sva imela dovolj časa za bilateralna srečanja, ki so bila za naju dragocena izkušnja. S predsednico madžarske Zveze upokojencev sva izmenjala informacije o aktivnostih obeh organizacij v domačih okoljih in se pogovarjala o možnostih tesnejšega sodelovanja. Madžarska zveza res pokriva vso državo, vendar ni dobrodošla sogovornica aktualne vlade in tako ne more uspešno predstaviti svojih predlogov in pobud, pa tudi sicer pri njih deluje še osem (!) upokojskih organizacij, tako da so njihovi upokojenci precej razpršeni. O programih in naravnosti ostalih organizacij pa ni povedala veliko. Predsednik Sušnik ji je ponudil možnost posredovanja naših izkušenj in dobrih praks pri oblikovanju in posredovanju zahtev in predlogov državnim organom, pa tudi vsebine drugih naših, zelo razvejanih dejavnosti. Oba predsednika sta se dogovorila, da se koncem januarja srečata nekje ob slovensko madžarski meji, morda v Monoštru, ter se v spremstvu manjših delegacij sodelavcev

dogovorita o podrobnostih nadaljnjega sodelovanja. Makedonska predsednica je bila na to mesto imenovana šele letos in ima velike želje po sodelovanju njene zveze z drugimi. Za udeležbo na naši majski prireditvi, Dnevi medgeneracijskega sožitja se še niso odločili kako in kaj, saj je dejala, da se makedonska delegacija in kulturne skupine udeležujejo dogodka v Cankarjevem domu, da so bili tam tudi letos in da pozna razmere. Je pa morebitno udeležbo najavil predsednik skopske mestne zveze, ki za letošnjo, kot pravi, ni dobil vabila. Oba predsednika, tako Zveze upokojencev Srbije in mestne zveze upokojencev Beograda, sta že ob prvem srečanju poudarjala zgodovinsko dobre odnose Srbije s Slovenijo, ki se ohranjajo na mnogih področjih. Izrazila sta pričakovanje, da se bodo taki odnosi še poglobili. Predsednik organizacijskega odbora olimpijade je omenil svoj obisk Ljubljane izpred dveh let v okviru f3žo. Če bo povabljen, je dejal, pride zagotovo na naše naslednje Dneve medgeneracijskega sožitja. Sogovorniki so naju seznanili še o pobudi za intenzivnejše povezovanje upokojskih organizacij na področju športa, zdravja in kulture na Balkanu, pa tudi širše. Ob robu športnih tekmovanj je bil naslednji dan organi-

Udeleženci so si izmenjali številne izkušnje in obljubili tesno sodelovanje

ran sestanek vseh delegacij iz tujine s skupnim kosilom, na katerem so srbski funkcionarji in organizatorji 12. Olimpijade podrobneje obrazložili zamisel o povezovanju prisotnih upokojenskih zvez na omenjenih področjih, za katere bi pridobili še druge deležnike in si ustvarili celo možnost kandidiranja na kaka sredstva v

razpisih mednarodnih organizacij. Omenjali so predvsem Svet Evrope, razmišljali pa tudi o možnostih bodočega sodelovanja na več evropskih držav. V razpravo so ponudili »iniciativno pismo,« ki se osredotoča zgolj na šport, kot dejavnost, ki vpliva na boljšo kakovost življenja, kulturo pa tokrat izpustili, da na začetku

ne bi odpirali preširoke »fronte.« Prisotni predsedniki so iniciativo podprli in tudi parafirali iniciativni dokument. Vse seveda s pripombo, da je treba predlog obravnavati v svojih organih upravljanja in tako dobiti formalno osnovo za nadaljnje aktivnosti.

Jožica Puhar, Strokovni svet ZDUS

Srečanje slovenskih in italijanskih upokojenih obrtnikov

Novogoriški območni odbor DUPOS, kot regionalna organizacija društev za območje Nove Gorice s podeželjem, in prav tako regionalna organizacija ANAP GORIZIA iz Gorice v Italiji, ki je sorodna organizacija upokojenih obrtnikov in malih podjetnikov, sta dne sredi septembra sklicali v Gorici v Italiji prvo stanovsko srečanje vodstev, ki se ga je udeležil tudi predsednik ZDUS, Janez Sušnik.

Namen srečanja je bil izpostaviti nekaj problemov strukture upokojenih obrtnikov in malih podjetnikov iz Slovenije in Italije, pa posredno tudi sicer vseh upokojencev ter ostarelih občanov nasploh, ki so skupni in jih je potrebno na podoben način tudi reševati. Zato so bili na srečanje povabljeni in tudi prisotni visoki predstavniki javnega življenja iz obeh držav, in sicer: predstavniki obeh mest Gorica in Nova Gorica, nato iz Italije: z deželnega nivoja FVG podpredsednik Obrtnega združenja Confiartigianato, podpredse-

dnik Trgovinske (gospodarske) zbornice, pokrajinski predsednik Obrtnega združenja za Goriško, deželni predsednik ANAP iz Trsta. Iz Slovenije pa so bili prisotni eminentni gostje: predsednik ZDUS, g. Janez Sušnik, predsednik Obrtne zbornice Slovenije (OZS), g. Branko Meh, direktorica OOO Nova Gorica, ga. mag. Roberta Filipič. Uvodna poročila na srečanju sta podala: za italijansko območje g. **Alcide Bidut**, predsednik goriške organizacije ANAP, in za slovensko območje: g. **Jože Elersič**, predsednik centrale DUPOS Ljubljana. Gostje so poudarili, da vidijo potrebo tako po obstoju tovrstne upokojenske organizacije v obeh državah za potrebe te populacije upokojencev, ki je specifična, kakor tudi pozitivno oceno koristnosti tovrstnih čezmejnih povezav in z njimi tudi iskanje možnosti reševanja konkretnih problemov z internacionalizacijo le teh vse do odločujočih organov EU. Pozdravili so tudi pobudo, da nastajajo takšna srečanja od spodaj,

v temeljnih enotah upokojenskih organizacij. G. Sušnik je prikazal tudi koristnost meddržavne povezanosti upokojenskih organizacij na konkretnih programih, s čimer ima ZDUS že nekaj pozitivnih izkušenj s sorodnimi avstrijskimi organizacijami. Konkretni problemi, ki so bili izpostavljeni na tem srečanju, so bili predvsem s socialnega področja: naraščanje problemov celodnevne oskrbe ostarelih skozi dejstvo, da se splošna populacija v EU hitro stara, kar povzroča že resne težave v obeh državah. Slovenska stran pa je izpostavila še probleme z dvojnimi statusom upokojencev, kar je Italija že zdavnaj pozitivno rešila, in probleme, ki jih postavlja evropska zakonodaja o varovanju osebnih podatkov, ki velikokrat tem organizacijam, ki so neprofitne in humanitarne, onemogoča poizvedovanje o socialnem statusu posamezne osebe z namenom, da bi le-to ocenili in na to osebo usmerili zakonite pomoči.

Besedilo in foto, Jože Elersič

Peto srečanje rokodelcev v Radljah ob Dravi

Na naših delavnicah v hotelu Delfin smo se dogovorili, da bomo vsako leto imeli srečanje v enem izmed tistih društev upokoencev, v katerem aktivno gojijo in razvijajo rokodelsko in tudi kulturno dejavnost. Tokrat smo se srečali že petič, in poleg Gornjega Grada, Puconcev, Gorišnice in Višnje Gore, smo se dogovorili za Radlje ob Dravi.

Predsednik društva Anton Vodusek in vodja sekcije ročnih del Nagelj, Fanika Matjaž, sta se z veseljem odzvala na našo pobudo in skupaj smo pripravili program srečanja za 20. septembra v Radljah. Zbrali smo se pred društvenimi prostori in na otvoritvi so navzoče rokodelce in goste pozdravili predsednik Anton Vodusek, soorganizator Branko Suhadolnik, podpredsednica ZDUS Vera Pečnik in predsednik PZDU Koroška, Željko Kljajič. Mešani pevski zbor Mavrica nam je zapel nekaj pesmi, nato pa smo si ogledali razstavo ročnih del sekcije Nagelj, v kateri je sodelovalo osem rokodelk, sedem klekljaric in šest slikarjev. Vsi pa so predstavili čudovite rokodelske izdelke in likovne upodobitve. Društvo kmetič dravske doline pa je pripravilo odličen prigrizek. Sledil je ogled kraja. V medgeneracijskem centru so nam predstavili njihove aktivnosti in predstavitveni film o Radljah, nato pa smo si ogledali še stalno razstavo v Muzeju o sonaravnem gospodarjenju z gozdovi na primeru dobre prakse v Pahernikovih gozdovih. Razstavo so odprli ob konferenci mednarodnega združenja Pro Silva, ki je bila letos v Radljah. Po vrnitvi so nam gostoljubni domačini pripravili zelo okusen bograč s pecivom. Po okrepčilu pa so nam prikazali kulturni program, ki ga je povezovala Ivana Hauser, v katerem so sodelovali narodno zabavni ansambel učiteljev Glasbene šole Radlje ob Dravi, recitatorke Marija Vajs, Marjeta Vitrih, Zdenka Kunčnik in Mira Kumer. Udeležence srečanja je pozdravil tudi podžupan Radelj, Robert Potnik. V pripravi in izvedbi programa je

Branko Suhadolnik je moral ves čas odgovarjati na številna vprašanja udeležencev

sodelovalo 15 članov domačega DU in iz Zavoda ŠKTM Radlje. Srečanja se je udeležilo nekaj več kot petdeset udeležencev iz različnih DU po Sloveniji: Ivančna Gorica, Jesenice, Žirovnica, Kamnik, Mengeš, Naš dom Dob, Pirniče, Litija, Šalek, Vinska Gora, Razvanje, Spodnja Kungota, Oplotnica, Kebelj, Miklavž pri Ormožu, Gorišnica, Ljutomer, Puconci, Muta, Dravograd in ZDUS.

Branko Suhadolnik, foto Janez Strojanc

Uprizoritvene improvizacije v Izoli

V Izolskem hotelu Delfin so se končale 4. dramske delavnice, ki so potekale od 27. do 30. septembra pod vodstvom Marije Orešnik in mentorstvom univ. dipl. dramskega igralca, Rajka Stuparja. Na delavnicah je sodelovalo 26 članov, od katerih je bilo kar 10 novink, nista pa manjkali zvesti dramski skupini iz DU Ajdovščina in DU Ivanjkovci, ki se delavnic udeležijo vsako leto.

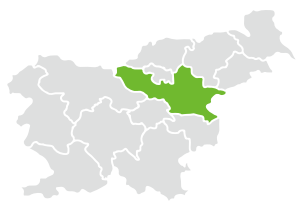
In zakaj priti vsakič znova? Kot so dejali eni udeleženci, »vsako leto je nadgradnja prejšnjih znanj in vse bolj se izobražujemo v gledališkem delu.« Drugi pa, »delavnice so bile v tej zasedbi čudovite, dobiš polno idej za naše delo v domačem okolju.« Hvaležne so bile tudi članice, ki so se delavnic udeležile prvič, brez preteklih izkušenj in navdušene nad skupnico, ki se je zbrala in omogočila, da so se dobro počutile. »Hvala mentorju Rajku in Mariji, za vse kar sta nam dala,« je dejala ena od udeleženk. Mi pa se zahvaljujemo vsem vam, ki negujete ustvarjalnost, ste odprti za sodelovanje in željni novih znanj in spoznanj. Za foto utrinke z delavnic se posebej zahvaljujemo **Nevenki Vidmar** iz DU Ajdovščina, ki se na pot nikoli ne odpravi brez fotografske-

Za konec pa še fotografija na terasi hotela Delfin

ga aparata. Nasvidenje vsem na petih dramskih delavnicah, ki bodo potekale prihodnje leto prav tako v mesecu septembru.

Dijana Lukič, foto Nevenka Vidmar

CELJSKA

Srečanje Pokrajinske zveze društev upokojencev Celje

V Športni dvorani Podčetrtek se je 20. septembra zbralo preko 1100 upokojencev iz društev celjske pokrajinske zveze na vsebinsko bogatem srečanju, kjer so se prepletele besede govornikov z izbranimi kulturnimi vsebinami, ki so jih prispevala posamezna društva.

Zbrane je najprej nagovorila predsednica organizatorja srečanja, PZDU Celje, **Zdenka Jan**, ki je med drugim poudarila, da smo upokojenci še vedno aktivni in koristni ter izrazila prepričanje, da tudi povabljeni gostje vedo, da smo prav mi ustvarili pogoje za današnje življenje. Zahvalila se je županom za njihovo podporo društvom ter še posebej programu Starejši za starejše. Slavnostna govornica, svetovalka predsednika republike, **Vlasta Nussdorfer**, je zbrane pozdravila tudi v imenu predsednika republike Boruta Pahorja in nadaljevala: »Ko vidim toliko zbranih upokojencev, ugotavljam, da je to prihodnost, ne preteklost. Živimo dlje, želela pa bi si, da bi živeli tudi bolje.« Opozorila je, da je država pozabila na domove za starejše, a je bila ob tem optimistična, kajti: »Če bomo vsi glasnejši - bomo uslišani,« je dejala. Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, mag. **Ksenija Klampfer**, je na kratko predstavila delo ministrstva na področjih, ki starejše najbolj zanimajo: usklajevanje pokojninske zakonodaje, gradnja domov za starejše, sistem za dolgotrajno oskrbo, pomoč na domu ... Poudarila je, da se bo trudila izboljševati položaj vseh, še posebej najbolj ranljivih, in se upokojencem zahvalila tudi za vse, kar naredijo za svoje otroke in vnuke. Predsednik ZDUS, **Janez Sušnik**, pa se je zahvalil vsem društvom upokojencev, ki negujejo številne dejavnosti, še posebej pa prostovoljcem v projektu Starejši za starejše. Govoril je tudi o aktualnih temah, kot so premalo in predragi domovi za starejše, višina odmerjenih odstotkov za pokojnine, o letnem dodatku, ki za leto 2020 ne bo izplačan v celoti, pa o usklajevanju pokojnin: »Pohvaliti moram redno usklajevanje, a z izrednim so težave ... Upokojenci zaslužimo spoštovanje za minulo delo,« je dodal. »Terjamo le tisto, kar smo zaslužili.« Zbrane sta nagovorili tudi vodja programa Starejši za starejše pri ZDUS, **Rožca Šonc**, in celjska pokrajinska koordinatorica programa **Ivanka Tofant**. Rožca Šonc je spomnila, da se je v program v 15 letih vključila tretjina vseh upokojencev, prostovoljci pa so v tem času opravili milijon petdeset tisoč obiskov ter zagotovili 420 tisoč različnih oblik pomoči. »Ne vidimo le veselja, temveč pogosto tudi solze.« Ivanka Tofant je tudi to priložnost izkoristila za poziv tistim društvom upokojencev, ki še vedno niso vključeni v program Starejši za starejše (na Celjskem je še polovica takšnih), da to vendar naredijo, saj: »Odpiramo vsa vrata, delimo lepe besede, nasmeh in nasvete,« je dejala in opozorila, da je največja težava starejših prav osamljenost. Upokojence sta nagovorila tudi direktorica Hotela Delfin Izola, **Nina Golob**, in **Peter Misja**, župan Podčetrтка, občine pokroviteljice srečanja. Zagotovil je, da v občini dobro skrbijo za starejše, nato pa je na oder povabil še župana Štor, **Mirana Jurkoška**, in skupaj sta zapela in zaigrala

Gosti srečanja v družbi predsednika ZDUS Janeza Sušnika

znano pesem, *V dolini tih*, ki so ji pritegnili tudi zbrani upokojenci. Za kulturni program srečanja so poskrbeli plesna skupina iz DU Štore Malo levo, malo desno, ansambel Naše slavnike s Planine pri Sevnici, Vaški muzikantje iz Andraža nad Polzelo, pevska skupina Holcarji iz DU Vitanje ter pevska skupina OŠ Podčetrtek. Za prijetno glasbo po osrednji prireditvi je poskrbel ansambel Užmah. »Bilo je pestro, zanimivo in zabavno,« so srečanje ocenjevali upokojenci, še zlasti tisti, ki so po osrednji prireditvi ostali v prireditveni dvorani. Žal se je precej društev odločilo drugače in so dan zaključili z izleti po lastni izbiri. Predsednici PZDU Celje Zdenki Jan to ni bilo vseeno: »Zavedamo se, da nimamo pravice vplivati na odločitve posameznega društva, kako si bodo organizirali svoj čas, kljub temu pa bi bilo prav, da bi bil ta dan rezerviran za druženje med društvi, ne pa za samostojne izlete. V samo organizacijo smo namreč vložili veliko truda, saj je bila organizirana prehrana, glasba in nenazadnje prostor za ves dan,« je zapisala na enem izmed družabnih omrežij. V razmislek do prihodnjega srečanja.

Besedilo in foto, Milena Brečko Poklič

Zlati grb občine Nazarje Veri Pečnik

Osrednji dogodek občinskega praznovanja v Nazarjih je vsako leto, poleg številnih kulturnih, športnih in podjetniških prireditev, slavnostna seja Občinskega sveta Nazarje s podelitvijo županovih in občinskih priznanj. Pogosto priznanja prejmejo tudi krajan in občani, ki so aktivni v DU Nazarje ali Šmartno ob Dreti. Tokrat je občinska komisija sklenila, da najvišje priznanje, Zlati grb Občine Nazarje, prejme nekdanja predsednica DU Nazarje ter podpredsednica ZDUS, Vera Pečnik. Visoko priznanje so pred polno dvorano občanov, občinskih svetnikov ter gostov utemeljili z besedami.

Zgodba Vere Pečnik se bere kot uspešnica. Prejemnica priznanja s svojo intelektualno širino in kot britev ostrim razumom, posega v vse segmente lokalnega družbenega življenja in s svojo pronicljivo sugestijo vztrajno spreminja razmere na boljše. Ob tem pa kljub zavidljivim dosežkom in uspehom na širši družbeni ravni ostaja skromna, odprta in dostopna vsem, tudi in zlasti marginaliziranim skupinam. Bogate izkušnje s področja gospodarstva, ki si jih je pridobila v času poklicne kariere kot ekonomistka, ko je v treh pomembnih podjetjih v Nazarjah, Elcroju, GLIN-u in na Javnem podjetju Dom Nazarje opravljala odgovorne or-

Župan in podžupan občine Nazarje, Pečovnik in Štrukelj, sta podelila zlati grb Občine Nazarje Veri Pečnik

ganizacijske in vodstvene funkcije, so ji neprecenljivo pomagale pri osem letnem vodenju DU Nazarje. Pod njenim vodstvom se je društvo bogatilo s številnimi novimi programi in vsebinami, ki ne samo da pomagajo upokojencem h kvalitetnejšemu in bolj integriranemu preživljanju tretjega življenjskega obdobja, temveč tudi spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje in vidno učinkujejo na življenje lokalne skupnosti v celoti. Delo predsednice DU Nazarje ter različnih delovnih obvezah v okviru ZDUS v različnih republiških organih, je imelo opazne in učinkovite rezultate. Še zlasti prizadevanja na področju uresničevanja interesov starejših in aktivnega staranja so bili odmevni, in ni naključje, da je danes Pečnikova ena ključnih akterjev v ZDUS. Kot podpredsednica si prizadeva za ohranjanje dostojanstvenega socialnega statusa upokojencev, ob tem pa nikoli ne pozabi na potrebe in pričakovanja upokojencev in starejših občanov v Zgornji Savinjski dolini, ko njihove interese vztrajno zagovarja tudi na državni ravni. Vera je tudi ena od pobudnikov oživitve spomina na lončarsko tradicijo v Kokarjah, v bližini svoje rojstne vasi Pusto Polje, kar pomembno pripomore k ohranjanju kulturne dediščine v občini. **»Veri Pečnik se podeli zlati grb za dolgoletno delo na področju gospodarstva, upokojenske organizacije in lokalne skupnosti.«** Ob bučnem aplavzu so ji vročili šopek in insignije, ter ji ob tem iskreno čestitali tudi mnogi soobčani in prijatelji. V Zahvali za prejeto visoko priznanje, plaketo občine Nazarje, je Vera povzela le nekaj najaktualnejših misli za spodbudo vsem, ki ustvarjajo socialno varno klimo, predvsem plemenitega dela prostovoljcev na tem področju. **»Vesela sem odličnega sodelovanja s Krajevno skupnostjo Kokarje in njeno predsednico sveta Andrejo Zupan, ki ima zlato srce, veliko uspehov in veliko občudovalcev ter zadovoljnih sokrajanov. Tudi zato sem lahko delovala v svojem kraju, ker so bližnji sodelavci in prostovoljci razumeli moje dobre namene in skrb za sočloveka in še posebej za starejše«.**

Prejemnica Zlatega grba je še dodala, da je ot priznanje njej tudi priznanje vsem, ki delujejo v tem duhu in se za to zahvaljuje tudi zvestim sodelavcem tako v DU Nazarje kot pri ZDUS ter vodstvu Občine Nazarje.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

DOLENJSKA IN BELA KRAJINA

Običajen petek v DU Novo mesto

V sklopu kampanje ADA (Starost zahteva dejanja) je ZDUS v petek, 4. 10. ob mednarodnem dnevu starejših, organizirala posebno delavnico o starizmu (staromrzništvu) v DU Novo mesto. Strokovni del o diskriminaciji starejših je pripravil Boštjan Vernik Šetinc, svetovalec pri Zagovorniku načela enakosti, s strani ZDUS pa je voden pogovor s člani opravila Jožica Puhar, ki ima na skrbi mednarodno sodelovanje Zveze.

O tem, kaj je starizem, lahko preberete več v tokratni številki ZDUS-Plus, zato na tem mestu ne bi posvečala posebne pozornosti vsebini delavnice, pač pa bi raje delila izkušnjo, kako poteka običajen petek v društvu upokojencev: Na društvo smo se predstavnice ZDUS pripeljale nekaj pred 10. uro. Sprejela nas je predsednica **Rožca Šonc**, ki je sočasno sprejela še snemalca Televizije Vaš kanal, ki je prišel posneti izjavo o naši delavnici na društvu. Vstopimo v večnamenski prostor, v katerem na eni strani sestankujejo prostovoljke programa Starejši za starejše, v drugem so igrali karte, (bridž) v pisarniških prostorih društva pa je vrvelo članic in članov. Na delavnici je bilo prisotnih 30 udeležencev, predsednica pa je povabila tudi predstavnike lokalne skupnosti s področja sociale in zdravstva. V pogovornem delu se je skozi izkušnje članov in članic pokazalo, da je društvo močno vpeto v lokalno skupnost in da se na dnevni ravni spopadajo z najrazličnejšimi težavami starejših, in ne samo da se spopadajo, pač pa jih živijo in jih tudi aktivno rešujejo. Občudovanja vredno! Zato se mi je zdelo bolj dragoceno, da delim pogled na delo vseh v DU Novo mesto, ki ste lahko vzor in zgled ostalim društvom, ker s takšnim načinom dela prispevate k razblinjanju stereotipov in predsodkov o starejših.

Dijana Lukić

Letovanje DU Kočevje v Zadru

Pa je prišel 10. september 2019, dan, ki smo ga vsi, ki smo se letos odločili letovati v Zadru, težko pričakovali. Zbrali smo se ob 6. uri zjutraj za Pizzerijo Briški v Kočevju in se z dvema avtobusoma prevoznikstva Mrgole in v organizaciji turistične agencije Relax odpeljali proti izbrani destinaciji. Malce nas je skrbelo hladno vreme, ki je v začetku tedna že najavljalo jesen, vendar je bila skrb odveč, saj nas je turistično naselje Borik pričakalo v soncu, ki nas je spremljalo tudi vse dni našega letovanja.

Ob prihodu sta nas najprej sprejela naša stara znanca, animatorja Poldka in Kristjan, sledilo je kosilo, nastanitev v sobe, potem pa leeeenarjenje. Jutra so nekateri pričeli s plavanjem ali hojo, drugi z vodeno jutranjo telovadbo, tretji pa so si privoščili poležavanje vse do zajtrka ali prve jutranje kave. Tudi dneve smo preživljali različno. Družili smo se pri športnih igrah, veselo je bilo na plaži, kartalo se je in prepevalo, skratka ni nam bilo dolgčas. Slavica je tudi letos poskrbela za delavnico, kjer smo izdelovali rože iz krep papirja, organizirana pa sta bila tudi dva izleta. Prvi,

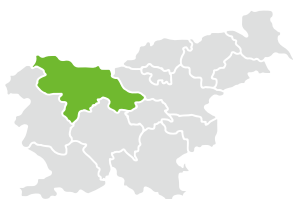

Skupinska fotografija pred odhodom domov

nočni izlet z ladjico do Zadra in sprehod po mestu, drugi pa v Šibenik in Pakovo selo, z zgodbo o načinu življenja v dalmatinskem ozadju. Po vseh dnevnih aktivnostih pa je prišel večer, čas za ples in zabavo, kjer so se stekala nova prijateljstva in poznanstva, tako med nami samimi, kot tudi z drugimi hotelskimi gosti, predvsem s člani DU Muta, ki so prav tako letovali s turistično agencijo Relax. Ponedeljkovo popoldne je popestrila tombola, podeljene pa so bile tudi nagrade najboljšim udeležencem športnih iger. In tako je teden minil. Malo na soncu in malo v senci pa v morju ali na obali. Aktivno ali umirjeno. Prišel je torek, 17. september, in čas odhoda. Ob 11. uri smo se poslovili od Poldke in Kristjana, ki smo ju zaradi njunega profesionalnega odnosa, pristrčnosti in skratka odličnosti že vzeli za svoje in se odpeljali proti domu, kamor smo varno prispeli ob 16. uri. Hvala agenciji Relax, animatorjema, glasbenikom, prevoznikstvu Mrgole, kakor tudi vsem našim članicam in članom za nepozabno letovanje. Drugo leto se zopet vidimo!

Besedilo in foto, Barbka Bižal Kolar

nega bontona ter javnega nastopanja. Šest udeleženk tega krožka je sklenilo, da bodo to, kar so se naučile, udeležile tudi v praksi. In tako je nastalo glasilo *Mi o sebi*, kar je, kot pojasnjuje Mlakarjeva, ki je postala urednica, dejansko pomenilo, »da govorimo o sebi in da bomo naše člane obveščali o dogajanjih v društvu.« Članice Uredniškega odbora so določile še šest dopisnic, srečo pa so imele, da so dobile tudi sodelavke za ostala strokovna dela, kot so oblikovanje, jezikovni pregled in fotografije. Na društvu so se dogovorili, da bo časopis izhajal štirikrat letno. Prva številka je izšla oktobra 2007. »Zdaj je zgodba malo širša,« pravi urednica. Poleg stalnih šestih imajo še občasne dopisnike, ki so vezani na funkcije, oz. dejavnosti v društvu. Posamezniki pišejo vesti o športnih aktivnostih, o kulturi, pevskih nastopih, planinskih pohodih, skratka o vsem, kar se dogaja v društvu. »Seveda je nesreča ta, da glasilo izhaja štirikrat letno, to se pravi, da ne moremo biti aktualni, smo pa lahko poročevalci,« potoži Mlakarjeva. Člani društva z velikim veseljem prebirajo ta

GORENJSKA

Mi o sebi – glasilo DU Škofja Loka

Ena temeljnih nalog DU Škofja Loka je obveščanje članov o aktivnostih v društvu. V 70 - letni zgodovini so sistem obveščanja nadgrajevali od objav na oglasnih deskah in lokalni radijski postaji Sora, do spletnega časopisa E-novice od tu in tam. Velik premik pa se je zgodil oktobra leta 2007, ko so začeli izdajati svoje glasilo *Mi o sebi*, ki je nekaj posebnega med društvi cele Slovenije, saj, kot pravi predsednik DU Miro Duič, po njihovih virih takega glasila ni v vsej državi.

Ideja o izdajanju glasila je zanimiva. V letih 2006 in 2008 so imeli v društvu dva novinarska krožka, ki ju je vodila Jelka Mlakar, vanju pa so se vključili predvsem tisti upokoјenci, ki bi se radi znebili treme pri javnem nastopanju ter se seznanili z novinarskimi veščinami. Spoznavali so novinarske zvrsti in se učili sodob-

Mi o sebi, uredniški odbor

ZA VARNO BIVANJE NA DOMU

S storitvijo **E-oskrba** varno in samostojno bivate v svojem domu, svojci pa vam lahko z opremo, ki je enostavna za uporabo, stojijo ob strani in vam nemudoma priskočijo na pomoč, ko je potrebno. Osnovni in Premium paket vključujeta **najem in montažo opreme, asistenčne storitve 24 ur na dan** ter uporabno **mobilno aplikacijo za spremljanje alarmov**. Možne so tudi dodatne prilagoditve.

V okviru projekta »Varni in povezani na domu« **Telekom Slovenije** sofinancira vzpostavitev in delovanje **E-oskrbe**. V projekt pa so se vključile tudi **nekaterе občine**, ki subvencionirajo storitev **E-oskrba**.

Za več informacij obiščite **www.telekom.si/e-oskrba**, najbližji **Telekomov center**, ali pokličite **080 8000**.

TelekomSlovenije

Na podlagi tretje alineje 29. člena Statuta Zveze društev upokojencev Slovenije in 12. člena Pravilnika o volitvah in imenovanjih v Zvezi društev upokojencev Slovenije je Upravni odbor Zveze društev upokojencev Slovenije na 1. redni seji dne 23. 9. 2019 sprejel sklep, s katerim objavlja naslednji

**Razpis o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije
za preostalo mandatno obdobje 2019 – 2023 za dva podpredsednika ZDUS
VOLITVE NA VOLILNEM ZBORU ČLANOV SE RAZPIŠEJO ZA 18.12.2019**

I.

1. Dne 20. 6. 2019 je Zbor članov že izvolil funkcionarje za dobo štirih let:

- predsednika Zveze društev upokojencev Slovenije (nadalje: ZDUS);
- eno podpredsednico ZDUS (od možnih treh podpredsednikov ZDUS).

II.

2. Zato se volilni postopki začnejo za:

- **dva podpredsednika ZDUS** (nadalje: funkcionar) **ki ju voli Zbor članov ZDUS.**

V volilne postopke se vključujejo članice ZDUS - PZDU s svojimi člani, ki so poravnali obveznosti do PZDU in ZDUS (11. člen Pravilnika).

3. Pogoji za izvolitev

Kandidat za funkcionarja mora izpolnjevati splošne pogoje (14. člen Pravilnika) in posebne pogoje za funkcionarje ZDUS (15. člen Pravilnika), in sicer:

Kandidat za funkcionarja mora izpolnjevati naslednje splošne pogoje:

- da je član DU, ki je član PZDU, le-ta pa članica ZDUS,
- da redno poravnava članarino,
- da je član DU, ki je poravnalo članarino za PZDU in ZDUS (14. člen).

Kandidat za podpredsednika ZDUS mora izpolnjevati pogoje iz 14. člena in še naslednje pogoje:

- da ima najmanj višješolsko izobrazbo,
- da ima večletne vodstvene izkušnje iz časa aktivne delovne dobe iz gospodarstva ali družbenih dejavnosti,
- da ima večletne vodstvene izkušnje v DU, PZDU ali ZDUS (15. člen).

4. Datum in roki volilnih opravil in volitev

Pozivamo PZDU kot nosilke volilnih opravil, da s **23. 9. 2019** pričnejo z volilnimi opravili za podpredsednike ZDUS. PZDU **predložijo kandidate za navedeno funkcijo do vključno 21. 10. 2019 Komisiji za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve ZDUS. Volitve bodo na volilnem Zboru članov ZDUS dne 18. 12. 2019.**

5. Roki, način in pogoje evidentiranja kandidatov

PZDU pričnejo postopke evidentiranja kandidata skladno s svojimi akti oz. sklepi, ob upoštevanju pogojev navedenih v 11., 14. in 15. členu Pravilnika.

6. Predlogi kandidatov in predložitev kandidatur

Pristojni organ PZDU po pregledu evidentiranih kandidatov določi predlog kandidata ter pridobi podpisano soglasje h kandidaturi (19. člen Pravilnika; obrazec Soglasje je sestavni del razpisa) in življenjepis na Europass predlogi. Predlagani kandidat za podpredsednika ZDUS, poleg življenjepisa, predloži kratko osebno predstavitev in tudi programska izhodišča za delovanje ZDUS za mandatno obdobje (19. člen Pravilnika).

PZDU predlog kandidata s podatki: ime, priimek, rojstni podatki, izobrazba, naziv upokojenske organizacije, katere član je, naslov stalnega in začasnega bivališča, telefonska številka in e-naslov, izjavo o soglasju, kratko predstavitev in programska izhodišča, skupaj s poročilom, **predloži do vključno 21. 10. 2019 Komisiji za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve ZDUS.**

7. Potrditev kandidatur

Komisija za kadrovske in organizacijske zadeve ZDUS pri pregledu predlogov kandidatov ugotovi, če so upoštewane določbe 11., 14., 15. in 19. člena ter ustreznost opravljenih kandidacijskih postopkov (21. člen Pravilnika).

Potrjeno kandidatno listo (23. člen Pravilnika) Komisija za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve ZDUS skupaj z gradivi in poročilom posreduje do Upravnemu odboru ZDUS, da le-ta lahko v 30 dneh skliče volilni Zbor članov ZDUS za 18. 12. 2019.

8. Nezdržljivost kandidiranja za funkcionarja ZDUS, če je le-ta že imenovani predstavnik PZDU v Zbor članov ZDUS za mandatno obdobje 2019-2023

Vse kandidature morajo biti vložene ob upoštevanju določb 26. člena Pravilnika, ki določa nezdržljivost funkcij.

III.

Pravilnik o volitvah in imenovanjih v ZDUS je bil objavljen v ZDUS Plus št. 2/2019 in posredovan PZDU in DU po e-pošti.

POKRAJINSKA ZVEZA UPOKOJENCEV _____

Kraj in datum _____

IZJAVA KANDIDATA
za podpredsednika Zveze društev upokojencev Slovenije v mandatu 2019 - 2023

Soglašam s kandidaturo in izvolitvijo za _____
 (naziv funkcije)

Ime in priimek _____

Letnica rojstva _____ Izobrazba _____

Vodstvene in delovne izkušnje s področja

Član DU _____

Naslov bivališča _____

Telefon _____

E-naslov _____

Kraj in datum: _____

Podpis kandidata: _____

PRIVOLITEV ZA OBDELAVO OSEBNIH PODATKOV

S podpisom dovoljujem društvu upokojencev _____ (naziv),
da moje zgornje osebne podatke posreduje Pokrajinski zvezi društev upokojencev _____
_____ (naziv) za potrebe evidentiranja kandidature za volitve v Zvezi društev upokojencev Slovenije za

mandatno obdobje 2019-2023 in da se podatke **posreduje Zvezi društev upokojencev Slovenije**, Kebetova ulica 9, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju ZDUS) za potrebe volilnih opravil in volitev v ZDUS za mandatno obdobje 2019-2023.

Ob tem sem seznanjen/a, da bo ZDUS moje osebne podatke vključil v poročilo Komisije za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve ZDUS, ki ga predloži Upravnemu odboru ZDUS in Zboru članov ZDUS.

ZDUS, Pokrajinske zveze društev upokojencev in društva upokojencev bodo te podatke lahko uporabljali za potrebe svojega dela (da me kontaktirajo v primeru izvajanja skupnih dejavnosti, za pridobivanje dodatnih informacij glede delovanja društva, za posredovanje obvestil v zvezi z mojim položajem ali funkcijo, za posredovanje vabil za sodelovanje v organih, kjer bi glede na svoje izkušnje lahko sodeloval).

Seznanjen/a tudi sem, da **lahko dano soglasje kadarkoli prekličem** tako, da o tem obvestim društvo, ki bo o preklicu obvestilo ZDUS z namenom, da se moje osebne podatke izbriše iz evidenc. ZDUS bo to privolitev in moje osebne podatke hranilo še dve leti po prejemu preklica, nato pa jih bo v roku enega leta izbrisalo. Takšna dvoletna hramba temelji na »zakonitem interesu društva«, saj so v tem času še možni postopki nadzora, ali je društvo osebne podatke pred preklicem zakonito obdelovalo. Enako bom ravnal/a v odnosu do društva upokojencev in Pokrajinske zveze društev upokojencev.

Nadalje sem seznanjen/a, da imam **pravico do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki** pri društvu upokojencev, Pokrajinski zvezi društev upokojencev in ZDUS in njihovim popravkom ter v primeru pogojev, kot so določeni z veljavnimi predpisi, tudi pravico do izbrisa, do omejitve obdelave teh podatkov in do njihove prenosljivosti. Za obdelavo osebnih podatkov, ki temelji na »zakonitem interesu«, lahko pri navedenih pravnih osebah ugovarjam, če menim, da moj interes, upoštevajoč moj konkreten položaj, prevlada nad interesom društva in bo slednje moja situacijo individualno obravnavalo.

Kraj in datum: _____

Podpis kandidata: _____

KOPANJE ZA SKUPINE

Za **kopanje v notranjih bazenih** lahko izbirate med:

- **3 urna vstopnica** po ceni **6,00 eur** na osebo (enkratni vstop),
- **Celodnevna vstopnica** po ceni **8,00 eur** na osebo (večkratni vstop).

Za **kopanje v zunanjem bazenu** vam je na voljo:

- Celodnevna vstopnica velja za kopanje in omogoča prehajanje med zunanjim in notranjimi bazeni.

Ponudba velja za skupino vsaj 15-ih oseb. Vsaka 15. vstopnica je brezplačna.

časopis in komaj čakajo, da ga dobijo. Tudi širom Slovenije se zanimajo zanj. Kakšne pa so želje in načrti za prihodnost, glede na to, da volje in bralcev ne manjka?

»Če bi mene vprašali, bi glasilo izhajalo vsak mesec, ker je gradiva precej, sredstva pa so skromna. Ne glede na to, da vse opravljamo brezplačno, da so to prostovoljci, je tisk precejšnja obremenitev. Začeli smo s štirimi številkami letno, zdaj izdajamo samo tri. Bo pa letos izšla še posebna številka. Ponos našega društva je Univerza za tretje življenjsko obdobje, ki ima zadnja leta naziv **Društvo U3**. V tej številki bomo zajeli vse tisto, kar se dogaja na področju izobraževanja. Univerza je pač mesto, kjer se upoko-jenci izobražujemo, predvsem pa izpolnjujemo tiste želje, ki jih v času aktivnega življenja nismo mogli,« še pove Mlakarjeva. DU Škofja Loka, oz. Uredniški odbor, ki ustvarja glasilo Mi o sebi, zanj ne dobi nikakršne finančne podpore. Vse stroške krijejo izključno iz prostovoljnih članskih prispevkov. Dogovorili so se za 4 evre, ampak nekateri dajejo več. Tudi to nekaj pove o ustvarjalcih glasila in glasilu samem.

Slavica Bučan, foto Milan Mihalič

Ko se strmine dvigajo in koraki stopajo počasi

V dvorani Krajevne skupnosti Lesce je 20. septembra potekal literarni večer 10. srečanja gorenjskih literatov. Izvedbo letošnjega srečanja je Pokrajinska zveza društev upokojencev Gorenjske kot glavna organizatorica zaupala DU Lesce. Na literarnem večeru z naslovom **Ko se strmine dvigajo in koraki stopajo počasi** je sodelovalo 23 avtorjev in avtoric, ki so poslali svojo poezijo in prozo na literarni natečaj Pokrajinske zveze.

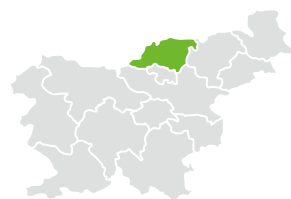

Literarni večer upokojencev

Gorenjski literati delujejo v dvanajstih društvi upokojencev, največ pa jih je iz Šenčurja in Komende. Tema ni bila razpisana, tako da so imeli avtorji in avtorice svobodno izbiro. Omejeni so bili zgolj s številom del – poslali so lahko največ tri pesmi ali pet strani dolgo prozno besedilo – lahko tudi odlomek iz daljšega dela. Ob tej priložnosti je izšel tudi zbornik z vsemi prebranimi deli, ki ga je uredila in jezikovno pregledala **Dragica Vesković**, podpredsednica Pokrajinske zveze, ter predsednica Komisije za kulturo. V uvodniku je med drugim napisala: »Vsem sodelujočim avtorjem in avtoricam je skupno to, da so upokojeni in da pišejo. Nekateri med njimi so šele v zrelih letih odkrili ustvarjalno žilico, drugi pišejo od mladosti, urijo svoje literarne veščine na delavnicah, nastopajo, objavljajo. Nekateri do sedaj niso objavili (skoraj) ničesar, drugi imajo za seboj velik opus, tudi po pet in več izdanih knjig. Nekateri svoje zgodbe, razmišljanja in občutja pripovedujejo in izpovedujejo zelo vešče in spretno, drugi bolj

zatikajoče se, pogosto z (nepravimi) rimami, ki jih omejujejo. In o čem pišejo? Kljub temu da koraki stopajo počasneje kot v mladih letih, pri avtorjih in avtoricah ni usahnilo hrepenenje po domu, ljubezni, sprejetosti, ko je »dan poln vonjav, šepeta, bele svetlobe« (Slavica Štirn), ko bi »še enkrat v objemu zaspala, potapljala se v tiho noč« (Marija Kern), »ko se misli venomer vračajo na začetek in konec najine dvojine« (Helena Ogorelec) ... Hkrati je to tudi čas za poglobljene razmisleke o bivanjskih vprašanjih, odnosih v družbi, naravi. V pripovednih delih pa je v ospredju zanimanja avtorjev in avtoric predvsem spominska proza, ki je še kako dragocena, saj so pričevalci dogajanj, navad in običajev, ki se vedno bolj odmikajo od nas. Pišejo o koncu druge svetovne vojne, ko so s starši čakali osvoboditelje, o starih otroških igrah, mirovni misli na Sinaju, o nekdanji nesebični sosedski pomoči in solidarnosti med ljudmi. Skratka, pestra in zanimiva mešanica literarnih prizadevanj gorenjskih avtorjev in avtoric.« Udeležence in udeleženke literarnega večera sta na začetku programa pozdravila predsednik DU Lesce **Vasilij Koman** kot gostitelj ter **Dragica Vesković** v imenu Pokrajinske zveze, ki je za prihodnje leto napovedala tudi pogovor selektorja/ice s sodelujočimi avtorji in avtoricami. Vse prisotne je na koncu nagovorila še **Tatjana Justin**, predsednica KS Lesce. Mladostno svežino pa je v program s pevskim nastopom vnesla **Taša Mihelčič**, dijakinja 2. letnika umetniške gimnazije. Poimenovanje 10. srečanja gorenjskih literatov in zbornika izbranih del je urednica vzela iz pesmi Stara pota **Ivane Pogačar**, ki je tudi sodelovala v natečaju.

Slavica Bučan, foto Jožef Pavlič

KOROŠKA

Prva razstava ročnih del koroških upokojencev

Množičnost ljubiteljske kulture pomembno sooblikuje življenje in podobo Slovenije, pri tem pa imajo pomembno vlogo člani društev upokojencev širom Slovenije. Med koroškimi društvi upokojencev je rokodelstvo zelo razvito. Niso pa imeli priložnosti, da svoje izdelke pokažejo širši javnosti.

Do zdaj so imela društva razstave na svojih območjih, od letos naprej pa bodo razstave organizirane tudi na pokrajinskem nivoju. Letošnja razstava je prva. Otvoritev je bila v četrtek, 19. septembra, v prostorih DU Slovenj Gradec. Na razstavi, ki je bila na ogled do nedelje, 22. septembra, med 10. in 16. uro, se je predstavilo deset društev, vsega skupaj pa je bilo na ogled okoli 100 ročnih del. Otvoritve razstave se je udeležil predsednik komisije za ljubiteljske dejavnosti in tehnično kulturo pri Zvezi društev upokojencev Slovenije, **Branko Suhadolnik**. »Upokojenci na tak način pridejo iz svojih sob, prostorov. Tudi druženje je pomembno. Rokodelstvo se mora širiti, spodbujati. Zanimanje za ročna dela je različno od pokrajine do pokrajine. Zelo pomembni so tudi motivatorji, ki spodbujajo in prenašajo znanje na druge. Na nekaterih področjih je premalo priliva mlajših upokojencev, na nekaterih področjih pa se rokodelstvo dobro širi. Če so izdelki zanimivi, če se za izdelavo uporabljajo zanimive

Predsednik Koroške PZDU podeljuje priznanje Alojzu Godcu.

tehnike, je tudi zanimanje večje. Vedeti pa moramo, da rokodelstvo pomeni aktivno staranje.« Na odprtje razstave je bil povabljen dolgoletni predsednik Komisije za ljubiteljsko dejavnost in tehnično kulturo **Alojz Godec**, ki je razstavo tudi slovesno odprl in se na simbolni način tudi poslovil z mesta predsednika, vodenje komisije pa prepustil **Konradu Tržanu** iz DU Mislinja. V svojem nagovoru se je dotaknil prehojene poti pri delu komisije, katere soustanovitelj je bil, ter ob koncu dodal: »Ne boste se me še znebili, ostal bom aktiven in še sodeloval pri delu naših rokodelcev.« Nato je uradno odprl razstavo. Predsednik koroških upokoјencev Željko Kljajić pa mu je v zahvalo za njegovo delo na področju ljubiteljske dejavnosti in tehnične kulture izročil sliko koroškega slikarja **Antona Voduška**, ki je član likovne sekcije v Radljah ob Dravi. Svet umetnosti, ljubiteljske dejavnosti in tehnične kulture je tudi del aktivnosti, ki jo gojimo upokoјenci, če pa jo želimo izraziti, jo moramo tudi pokazati. Da je do prve razstave tudi prišlo, je imela največ zaslug **Darinka Prevorčnik**, članica DU Šmartno pri Slovenj Gradcu, ki je bila pobudnica dogodka. Odprtja se je udeležil tudi slovenjgraški podžupan **Dr. Peter Pungartnik**, program pa so z glasbo popestrili trije stanovalci slovenjgraškega doma starostnikov ob asistenci vodje doma.

Željko Kljajić, foto Nejc Strojnik

društev upokoјencev Ljubljana z okolico (v nadaljevanju besedila: PZDU LO).

Na ustanovnem zboru PZDU LO dne 29. 3. 2018 so predsednice ustanovnih članic iz štirih društev upokoјencev (DU LEK, DU Nove Fužine, DU Boris Kidrič in DU Komandant Stane) sprejele temeljni ustanovni akt – Statut Pokrajinske zveze društev upokoјencev Ljubljana z okolico, ter ga skupaj z ostalimi dokumenti potrebnimi za vpis v Register društev pri UE MOL ter Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) predložile tako, da je PZDU LO vpisana v register društev z dne 14. 6. 2018 pod št.: 215-488/2018-21, pri AJPES-u v Poslovni register Slovenije za poslovne subjekte z dne 18. 6. 2018, po potrdilu Finančne uprave RS št.: 2018/48444 z dne 20. 6. 2018 in v Davčnem registru Ministrstva za finance RS pod št.: 63223449. PZDU LO ima od 10. 7. 2018 pri Delavski hranilnici d. d. Ljubljana tudi odprt svoj TRR, kar je skladno z določbami 5. člena Pravilnika o urejanju medsebojnih odnosov ZDUS in Pokrajinskih zvez društev upokoјencev Slovenije, sprejetem na 15. redni seji UO ZDUS 29. 11. 2017. Na drugem zasedanju zbora članov PZDU LO dne 18. 9. 2018 so bila v članstvo PZDU LO sprejeta: DU Podgorica Šentjakob, DU Savsko naselje, DU Borovnica, Društvo upokoјenih pedagoških delavcev Slovenije (DUPDS) in DU Stadion. Pristopno dokumentacijo za včlanitev v PZDU LO je kasneje predložilo tudi Društvo upokoјenih obrtnikov in podjetnikov Slovenije (DUPOS) in njihov pristop je bil potrjen na 2. korespondenčni seji zbora članov PZDU LO dne 17. 10. 2018. Tudi DU Dolsko je na svojem zboru članov dne 14. 3. 2019 sprejelo sklep, da se vključi v PZDU LO. PZDU LO je uradno predložila 3. 7. 2018 Upravnemu odboru ZDUS (skladno z določbami 10. člena Statuta ZDUS) vsa z navedenim členom zahtevana dokazila za včlanitev v ZDUS. PZDU LO je skladno s 3. členom Pravilnika o urejanju medsebojnih odnosov ZDUS in PZDU Slovenije svoje organizacijske sheme uskladila tako, da je primerljiva z organizacijsko shemo ZDUS. PZDU LO je bila ustanovljena z namenom zastopanja interesov na širšem regionalnem območju ter usklajenega delovanja ter učinkovitejšega oblikovanja nalog ZDUS. Poleg navedenega namena, ki izhaja iz 12. člena Statuta ZDUS, je PZDU LO ustanovljena zlasti z namenom neposredne skrbi za Društva upokoјencev, ki imajo popolnoma specifične interese in poslanstvo od običajnih DU (skrb za različne aktivnosti v DU, kot so šport, kultura, izobraževanje, tehnična kultura, ročna dela, likovne kolonije, izletništvo, pohodništvo, kolesarjenje, poudarek na humanitarnosti in prostovoljstvu itn). PZDU LO bo med drugim včlanjevala tudi klube in aktivne upokoјencev, ki pokrivajo organizirano dejavnost upokoјencev v podjetjih, različnih ustanovah ali interesnih društvih s posameznih področij. Poleg navedenega bo PZDU LO v okviru svojega članstva uveljavljala interese upokoјencev za izboljšanje temeljnih potreb in pravic upokoјencev, ki jih pred ustreznimi državnimi institucijami neposredno predstavlja ZDUS, in sicer: gmotni položaj, dvig pokojnin in poprava krivic iz preteklega obdobja, zdravstveno in socialno politiko, stanovanjsko problematiko, aktivnosti na področju humanitarne dejavnosti (Program Starejši za starejše naj bi širše zaživel tako v Ljubljani kot tudi v njeni okolici). Da bi bila PZDU LO na voljo vsem zainteresiranim društvom ali aktivom/klubom upokoјencev širše ljubljanske regije ima PZDU LO svoj domicil na Kebetovi 9 v Ljubljani na sedežu ZDUS. Naš telefon je 01 620 54 83 ob torkih dopoldan od 09.00 do 11.00 ure dosegljivi pa smo tudi po elektronski pošti pzduljo1@gmail.com za hitra pojasnila pa na gsm 041 727 170.

Janez Čepelj

OSREDNJE-SLOVENSKA

Predstavitev PZDU Ljubljana z okolico

Na pobudo predstavnikov ZDUS in želje nekaterih društev upokoјencev iz območja Ljubljane je bil v začetku leta 2018 sprožen postopek ustanovitve Pokrajinske zveze

Odgovor na uvodnik Janeza Sušnika »Dogodki in dejanja, ki ne prispevajo k složnosti upokojencev«, objavljen v glasilu ZDUS plus, julij/avgust 2019, številka 7/8

V prvem odstavku uvodnika je avtor zapisal (vsi tukaj navedeni citati so v narekovajih in v ležeči pisavi!): *»Zdaj gremo v tožbo,« pravi dosmrtni predsednik MZU, »in bomo dosegli pravico!« Le zakaj imamo v ZDUS Častno razsodišče, ki zaplete in nesporazume, ki so sporni, rešuje na ustrezen način in znotraj tako velikega sistema poišče vse možnosti, da do razkola ne pride? Tega postopka se predsednik MZU ni poslužil in je raje pral umazano perilo o medsebojnih odnosih v medijih, v katerih je, in še vedno, na široko v njih razpreda, da je na ZDUS-u vse narobe in da še ura kaže drugačen čas!«*

Ne spotikam se ob sarkazem poimenovanja predsednika MZU za dosmrtnega – dovolj je primerjati življenjske in delovne reference enega in drugega. Se pa spotaknem ob to, da MZU ni uporabila postopka pritožbe na Častno razsodišče ZDUS: ta je bila na pošto oddana 02. 04. 2019, o čemer je bil Janez Sušnik obveščen tudi ustno, in sicer na seji upravnega odbora v času trajanja Medgeneracijskega festivala! Izvršilni odbor MZU je izkoristil vse predpisane notranje pritožbene poti, kot jih predpisuje Zakon o društvih (13. in 14. člen), vključno z zahtevo delegata Franca Koširja na samem Zboru članov ZDUS 15. decembra 2018, da obravnava pritožbo zoper za nazaj »popravljeni« sklep o članstvu (prvotni sklep se je glasil: »tako kot doslej«, kar je bila edino pravilna formulacija, saj je šlo za nadaljevanje članstva v ZDUS po statutarnih spremembah in ne za ukinitve stare ZDUS in ustanovitev nove). Če ne bi ravnali tako, bi sodišče zahtevo po odločanju v sporu zavrnilo. Torej manipulacija dejstev številka 1.

Naprej avtor pravi: *»Večina društev znotraj MZU sploh ni obravnavala zelo pomembnih dokumentov, kot sta MEMORANDUM 2018, ki predstavlja temeljni dokument ZDUS, ...«* Ta memorandum je nastal potem, ko so predsedniki društev, vključenih v MZU, septembra 2017 na srečanju v Kozarjih sprejeli Memorandum z zahtevami in pričakovanji starejše generacije. Osnutek memoranduma so soglasno potrdili predsedniki in predstavniki 44 društev MZU z več kot 15.000 člani in članicami. Dokument je bil poslan v obravnavo ZDUS in drugim pokrajinskim zvezam. Nič hudega ni, če vodstvo ZDUS caplja za pobudami vključenih organizacij, celo bolj prav je, da pobude prihajajo od spodaj. Torej manipulacija dejstev številka 2.

V tretjem odstavku piše: *»Volitve so za nami in b kandidaturi za vodilna mesta se, zanimivo, ni odločilo več kandidatov (ne za predsednika ZDUS in tri podpredsednike), da bi s svojimi programi vnesli konkurenčen pogled na vodenje Zveze, ...«* Pri tem avtor prikladno pozabi, da je razpisne pogoje nedopustno prikrojil po svoji podobi! Predpisovanje izobrazbe in delovnih izkušenj pomeni diskriminatorno omejenost, s čimer je kršeno načelo enakopravnosti članov! Za predsednike Republike, Vlade in Državnega zbora takšnih omejitev ni! Za nikogar v pravni državi! Društva niso stranke, da bi lahko uveljavljala demokratični centralizem! Torej manipulacija dejstev številka 3.

Še predzadnji odstavek: *»Zadnji mesec sem prejel pismi s sovražno, lažno in zavajajočo vsebino. ...«* Avtor je prejel vsaj štiri pisma. Zakaj ne objavi še ostalih, temveč navedeni prikaže kot osamljena primera? Zakaj ne objavi lastnoročno podpisanega dopisa (»dekreta«!), ki ga je 26. 06. 2019 poslal društvom s področja MZU? V njem je zapisal: *»Društva upokojencev, ki bodo sodelovala na F3ŽO, ne bodo deležna podpore ZDUS pri organizaciji programov in dejavnosti, to je (naštetih osem postavk) in programa ZDUS STAREJŠI za STAREJŠE.«* To je tisto, kar je med društvi povzročilo ogorčenje, razburjenje, srd in gnev! Torej manipulacija dejstev številka 4.

Naj tudi sam zaključim s svetopisemsko priliko: le kdor je brez greha, naj vrže kamen!

Matjaž Marinček

POMURSKA

35 let DU Bakovci

Naše društvo je začelo samostojno pot junija 1984. Do takrat so bili upokojenci vključeni v DU Murska Sobota. Ustanovnih članov je bilo 133, od katerih je 11 še včlanjenih v društvo. Z leti se je društvo povečevalo, največ na 310, trenutno pa šteje 277 članov.

Na čelu društva so bili Franc Obal, Kristina Jančar, zadnjih 13 let pa mu predseduje Marija Kočar. Aktivnosti v društvu so se širile in spreminjale. Na področju športa so aktivni balinarji, ribiči, pohodniki, kolesarji, rekreativci, šahisti in občasno tudi kegljači na vrhvi. Za kulturo in družabnost skrbijo ljudske pevke, dramska in plesna skupina, ki nastopajo na srečanjih naših članov in na prireditvah v lokalni skupnosti. Razvijamo tudi izletništvo. Za socialo skrbi Upravni odbor s poverjeniki. Za praznovanje 35-letnice smo pripravili srečanje ribičev, balinarjev in šahistov. Povabili smo športnike iz več prijateljskih društev. Obdarilo nas je lepo vreme in tudi sreča je bila na naši strani, saj so vsa prva mesta, razen v šahu, osvojili naši tekmovalci. Na pot so se odpravili tudi kolesarji. Zaključek praznovanja je bilo srečanje članov društva sredi prejšnjega meseca. Pripravili smo kulturni program, v katerem je sodelovalo tudi DU Križevci pri Ljutomeru. S svojo prisotnostjo so nas počastili predsednica PPZDU M. Sobota, župan MO M. Sobota, občinska svetnica, predsednica Sveta krajevne skupnosti in radijski novinar. Podelili smo priznanja najzaslužnejšim članom. Društveno priznanje je prejel Jože Baler, priznanje Pomurske pokrajinske zveze Marta Hoheger in Štefan Šeruga, priznanje Zveze društev upokojencev pa Marija Vereš in Marija Kočar. Člani in članice pevske in plesne skupine so prejeli Maroltove značke, dramske pa Linhartove značke Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti območna izpostava M. Sobota. Za delovanje v skupini nad 10 let so bila podeljena zlata, za 5 do 10 let dela pa srebrna priznanja. Po uradnem delu je sledilo še prijetno druženje.

Besedilo in foto. M. Kočar

Etno večer v Gornji Radgoni

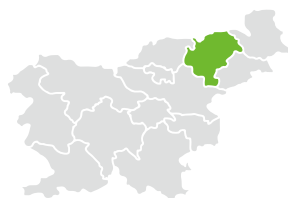
Pomurska PZDU je tako kot vsako leto tudi letos pripravila Etno večer, ki je potekal v soorganizaciji DU Gornja

Radgona, ki so v prireditve vključili še praznovanje občinskega praznika Gornje Radgone. Prireditev je potekala 27. septembra v prostorih Osnovne šole Gornja Radgona.

Uvodoma je navzoče pozdravila predsednica DU Gornja Radgona Inge Ivanek, za njo je spregovoril podžupan David Rožkar, spregovorila je tudi pomočnica ravnateljice Osnovne šole in kot zadnja govornica je spregovorila še Danica Kocet, predsednica Komisije za kulturo pri PPZDU. Na prireditvi je sodelovalo petnajst skupin iz društev upokojencev Pomurja. Predstavili so se ljudski pevci, različne pevske skupine, etno skupine, vokalno instrumentalne skupine ter folklorne skupine. Vsebina celotnega srečanja je bila bogata in zanimiva, najbolj pomembno pa je, da so nastopajoči predstavili ljudske pesmi in to take, ki jih sila poredko slišimo preko radijskih valov. Prav ohranjanje kulturne dediščine, tako na področju glasbe kot plesa, je zelo pomembno in temu upokojenci naše regije posvečamo veliko pozornosti. Vsak nastop je bil zanimiv in toplo sprejet s strani obiskovalcev. Želimo, da bo taka udeležba nastopajočih tudi naslednje leto. Po končani prireditvi smo se z nastopajočimi zadržali na druženju ob prigrizku in kozarcu pijače. Zadonela je tudi skupna pesem in družno smo zaplesali. Vesela sem, da je bila prireditev tudi medgeneracijska, ker so pri sami izvedbi sodelovali tudi mladi, učenci Osnovne šole Gornja Radgona. DU Gornja Radgona in vsem nastopajočim ter organizatorjem, se v imenu PPZDU Murska Sobota zahvaljujem za odlično izpeljan etno večer pesmi in plesa in čudovite trenutke, ki smo jih preživeli skupaj.

Besedilo in foto, Vijola Bertalanč

ZGORNJE PODRAVJE

Po Kaninskem pogorju

Dolgo vroče poletje nas je, bistriške upokojence, zvalo v hlad gorskega sveta. V zgodnjem avgustovskem jutru nas je udoben avtobus odpeljal proti zahodu naše dežele. Prečkali smo državno mejo in se za krajši čas ustavili v Trbižu, kjer so se naše oči pasle po z oblaci, obutvijo in razno usnjeno galanterijo bogato založenimi stojnicami. Nato nas je pot peljala mimo slikovitega Rabeljskega jezera, ki samotno in nedotaknjeno leži v svoji ledeniški

dolini Jezernici, nekaj manj kot tisoč metrov visoko med strmimi snežniki Kaninskega pogorja.

Čez prelaz Predel smo po vijugasti cesti prispeli v Log pod Mangartom, prelepo vas sredi številnih, več kot dva tisoč metrov visokih, očakov. Ko zagledaš to gručo domov v amfiteatru visokih gora, moraš vzkliniti s pesnikom: »Djal sem, da sem v raju.« Sprehodili smo se do vojaškega pokopališča k spomeniku branilcem Rombona iz prve svetovne vojne. Zanimiva ostalina je še vhod v predor, po katerem so domačini nekoč hodili delat v rudnik svinca na italijanski strani. Življenje v tej idilični vasi le ni tako idilično. Zdaj si skušajo prebivalci vsaj malo pomagati s turizmom. Na poti do Bovca smo postali še pri trdnjavi Kluže, vojaški utrdbi iz 10. stol. In prve svetovne vojne. Pot smo nadaljevali v Bovško kotlino, kjer reka Soča na široko odpira svet.

Kaj je bolj osvežujočega od poletne pripeke kot svežina gora

Iz Bovca smo se z nihalko povzpeli na mogočni Kanin. Že slikovita vožnja v gondoli je bila svojstveno doživetje, ko se dvigaš nad vrhove smrek in macesnov, kasneje pa le še čez kamnite gmote proti vrhu, kjer strma pobočja preidejo v obsežne visokogorske kraške planote. Očarani od tega, nam tako drugačnega sveta, smo nekaj časa uživali v tem planinskem raju. Še pod vtisom teh lepot smo krenili proti jugu do Gregorčičevega Kobarida, kjer se gore razklenijo v Tolminsko kotlino. Povzpeli smo se na grič do kostnice italijanskih vojakov, padlih med prvo svetovno vojno v Posočju. Kako strahovit nesmisel so vse vojne! Mnogo vtisov polni, zadovoljni in utrujeni smo prispeli v domače mesto.

Besedilo in foto, Rozika Špes

Slovenjebistriški upokojenci na sinjem Jadranu

Topli dnevi se počasi poslavljajo, zato moramo užiti še nekaj poletnih doživetij. »Gremo na morje,« smo sklenili in se v začetku septembra odpravili. Pot nas je vodila mimo Ljubljane, Postojne, čez mejo po hrvaškem ozemlju do Poreča. Bežen sprehod po starem obmorskem mestu je že zbudil v nas občutek poletnih počitnic.

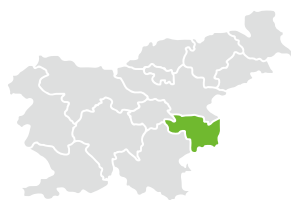
Manjša ladja Viktorija nas je sprejela na krov in nas popeljala proti jugu. Mirna plovba ob istrski obali mimo številnih otočkov je bilo prav posebno doživetje. Zavzeto občuduješ prostrano morsk gladino in lesket sončnih žarkov na njej, se čudiš številnim barkam, jadrnicam, ladjam in ladjicam. Vmes malo poklepetaš s prijatelji, gledaš jate kričečih galebov, ki spremljajo ladjo. Za nas čisto drugačen svet, lep in zanimiv. Po dobri uri vožnje smo prispeli v Rovinj, staro istrsko mesto. Povzpeli smo

Pomol je bil skoraj premajhen za skupinsko fotografijo

se na grič k cerkvi svete Evfemije, si ogledali nekaj znamenitosti, se sprehodili po tržnici in se okrepčali z dobro kavo. Vrnili smo se na ladjo in se lenobno predajali soncu. Naš drugi postanek je bil v Vrsarju, potem pa smo zavili v Limski kanal, poplajeno dolino med Porečem in Rovinjem. Ko drsiš po morski gladini, na vsaki strani pa sta zelena bregova, imaš občutek, da si nekje v fjordu na severu Evrope. Špilja na severnem bregu pa je v mnogih obudila spomin na iz mladosti poznano delo Bratovščina sinjega galeba. Ladja je spremenila smer, nam pa je okusno pripravljeno kosilo še kako teknilo. V spremstvu številne jate galebov smo se vrnili v Poreč, kjer nas je čakal avtobus. Preživeli smo lep dan na morju med prijatelji in se zadovoljni vrnili v svoj vsakdan.

Rozalija Špes, foto Gabrijel Cintauer

POSAVJE

Srečanje z upokojenci Posavja

V sončnem jesenskem dnevu zadnjega dne septembra, smo se v Radečah ponovno družili Posavski upokojenci. PZDU Posavje je skupaj z DU Radeče organiziralo srečanje vodstev vseh 14 DU v Posavju.

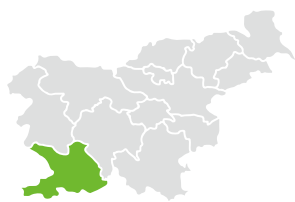
Popeljali smo se s splavom po reki Savi od Radeč do Zidanega mostu. Ob vstopu v pristan nas je pozdravil harmonikar in vsak od nas je dobil zvrhan frakelj domače kačje slinje. Splavarji in njihova deklina so nam postregli z odlično jedačo in pijačo ter predstavili (skoraj) vse zanimivosti in prigode splavarjenja, seznanili pa so nas tudi s pisano lokalno zgodovino in nam predstavili znamenitosti Radeč in okolice. Častitljiv železni most iz leta 1894 v Radečah nas je pozdravil ves v cvetju in zanimivem odsevu v Savi. Neverjeten je bil tudi pogled z gladine reke pod velbe vseh treh mostov v Zidanem mostu. Prava zanimivost za vse pa je bil krst »zelenca« v splavarski cehovski red. Na hudo mušen način, ob krstu, smo si privoščili tudi našega predsednika, ki nam je ob tej priliki tudi marsikaj obljubil(?) V DU Radeče smo veseli in zadovoljni, da smo tokrat našim prijateljem iz po-

Udeleženci vožnje s splavom

krajinskih društev »dolvodno« po Savi, pokazali Radeče s številnimi znamenitostmi, predvsem pa v lepem, sončnem vremenu, kot se za splavarjenje spodobi. Prijetno druženje s kosilom, tudi ob zvokih harmonike, pa smo ustvarili skupno, z dobro voljo in mnogo upokojske pozitivne energije.

Besedilo in foto, Joža Novak

JUŽNA PRIMORSKA

Srečanje postojnskih upokojencev

Postojnsko društvo upokojencev, v katerega je vključeno okrog 1200 upokojencev, je v zeleni dvorani priredilo vsakoletno srečanje, ki se ga je udeležilo okrog 150 članov. Najprej sta navzoče pozdravila tajnica društva Marjana Centa in predsednik društva Cvetko Bajc, potem pa je vsem navzočim lepo zapel nekaj pesmi mešani pevski zbor Burja pod vodstvom Mirjane Možina Čepirlo.

Zvrstile so se recitacije članov, nato pa je predsednik društva podelil priznanje zmagovalnim ekipam na športnih igrah upokojencev Južne Primorske. Anja Borjančič, predsednica socialne komisije, pa je skupaj z vodstvom društva podelila nageljne članom starim 80, 85, 90 in več let. Tistih, ki so slavili 80 let je bilo 33, med njimi tudi dolgoletni predsednik stanovanjske komisije Tine Černjač. Tudi 85 letnikov je bilo 33, med temi tudi dolgoletni predsednik društva Marjan Krapež, ki pa se zaradi bolezni ni mogel udeležiti srečanja. Devetdesetletnikov je bilo osemnajst. Med njimi je bila tudi Zinka Gabrijel, vdova Draga Gabrijela, ki je pred kratkim umrla in smo ga predstavili v eni od prejšnjih števil naše revije. Tistih, ki so obhajali enaindevetdeset let in več, je bilo 58, med njimi tudi Dr. Ivo Benkovič, Jože Neškudla, prvi predsednik Občinskega odbora DeSUS. Najstarejša med vsemi pa je Rada Bandelj, ki bo kmalu slavila sto let. Nageljne sta dobila tudi dolgoletna predsednika Edvard Progar in Franc Koščak.

Vse udeležence so pogostili s pasuljem in pijačo, izpeljali pa so tudi bogat srečelov.

BF

Progarjevo omizje

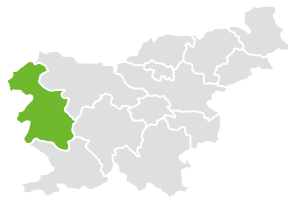
Znano je, da se upokojenci radi družijo in obujajo spomine. V Postojni je kar nekaj takih mest, kjer se zbirajo penzionisti – oldtimerji. Ena takih je tudi pri Almi v bifeju Noblesse, kjer se zbere »Progarjeva družina«.

Edvard Progar, Franc Koščak, oba nekdanja dolgoletna predsednika DU Postojna, pa Janko Požar, nekoč prvo oko postojnskega strelstva, Branko Fatur, športni novinar, Bruna Olenik, nekoč prodorna predsednica OO ZB zdaj pa »Tigrice«, Peter Kovač, Alojz Zalar, Ljubo Pirc in nedolgo tega jim je družbo delal tudi Drago Gabrijel, letalska legenda. Obstojata tudi skupina šestih, ki se že tri desetletja srečujejo na rojstnodnevnih srečanjih. Edvard Progar, Janko Požar, Branko Fatur in Olga Knez iz Sežane, Henrik Valentinčič iz Deskel ter Zoro Oražem iz Portoroža. Upokojenci se na Postojnskem družijo tudi zaradi športne knjige »Vse o športu«, ki jo je napisal Progar in v njej na 385 straneh

in ob 1100 fotografijah ujel v čas zgodovino športa na Pivškem in Postojnskem. Knjigo je prejelo že več kot 300 znanih Slovencev, med katerimi so tudi Alenka Bratušek, Zoran Jankovič, Miro Cerar starejši, Peter Vilfan, Peter Mankoč, Robi Kranjec, Vlado Kreslin, Juan Vasle in mnogi drugi. Za knjigo še vedno vlada precejšnje zanimanje in se jo lahko naroči po simbolični ceni 10 EUR na mobilni številki 041 656 275 ali na naslovu Progarjevih, na Kosovelovi 8 v Postojni.

Besedilo in foto, BF

SEVERNA PRIMORSKA

Tradicionalno srečanje upokojencev Južne in Severne Primorske letos v Brdih

V organizaciji Pokrajinske zveze društev upokojencev Severne Primorske (DU Dobrovo, DU Kojsko in DU Medana) in ob sodelovanju Občine Brda ter Vinske kleti »Goriška Brda« se je na tradicionalnem srečanju zbralo

Predsednik S. Primorske PZDU Zlatko Marušič med pozdravnim nagovorom

več kot 1000 upokojencev Južne in Severne Primorske.

Srečanje je potekalo 24. septembra v slikovitih Brdih, ki pišejo posebno zgodbo doživetij, spominov, radoživega druženja, pa tudi svetovnih izkušenj. Izročilo stoletij rojeva sadove, mlada generacija prevzema znanje, izkušnje, obenem pa ustvarja, tvega in si utira poti v svet. Organizatorji so medse povabili več kot petdeset nastopajočih, ki so dodobra ogreli dlani vseh, ki so se zbrali na prireditvenem prostoru. Po pozdravnih nagovorih Zlatka Martina Marušiča, predsednika PZDU Severne Primorske, Mirka Miklavčiča predsednika PZDU Južne Primorske, ter briškega župana Franca Mužiča, je sledil pozdravni nagovor slavnostnega govornika Janeza Sušnika, predsednika ZDUS, ki je zbranim med drugim povedal tudi zahteve ZDUS za prihodnje leto, ki jih je krovna organizacija naslovila na politične odločevalce v naši državi. Po njegovem nagovoru pa je sledil kulturni program, v katerem so sodelovali: Kvintet Kvartin, plesna skupina Pupe zaplaš, vokalna skupina Brike, ansambel Briška pomlad pa je poskrbel da so se zbrani upokojenci zavrteli ob ubranih vižah v pozno popoldanske urice. Druženje je bilo prijetno in pristrčno, zato se v imenu organizatorja srčno zahvaljujem vsem, ki so prišli med nas.

V imenu organizatorja, Zlatko Martin Marušič

Fotografi Primorski škljoc DU Ajdovščina

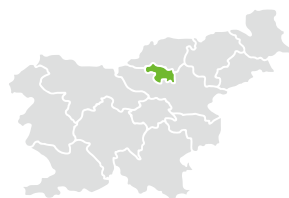
Ajdovski fotografi vsako leto pripravijo zanimive razstave na različne teme, ki si jih zastavijo. Tokrat so pripravili tri in vsaka posebej je zanimiva in lepa. Ko so pri prijatelju fotografu občudovali zbirko avtomobilčkov in jih fotografirali, se je ideja o razstavi ponudila kar sama. Avtomobili na fotografijah sedaj krasijo stene v Baru Vogal v Ajdovščini.

Čebelarški natečaj, ki so ga organizirali v imenu Čebelarkega društva Ajdovščina Vipava, ni obrodil zelenih pričakovanj. Tako so fotografi sami zabeležili čudovite prizore čebel na različnih cvetovih in razstavo poimenovali **Cvet, čebela, življenje**, ki je že krasila avlo Ljudske univerze v Ajdovščini. Tretji projekt so poimenovali **Stare in nove podobe**. Uporabili so stare podobe Ajdovščine z okolico. Nekatere od fotografij izpred let ni bilo težko prepoznati, nekatere pa so številnim obiskovalcem predstavljale trd oreh. Narava je poskrbel, da ni bilo tako preprosto posneti enak prizor, kot se je ponujal denimo pred petdesetimi, sedem-

desetimi ali več leti. Starih fotografij niso urejali po kronološkem pregledu, saj so bile mnoge fotografije še iz časa Avstro-ogrske, druge iz časa fašizma, nekatere pa so bile novejšje, posnete po drugi svetovni vojni. Letnice avtorji prepuščajo zgodovinarjem. Za njih so pomembni motivi in trudili so se, da ostaneta pogleda na stari in novi fotografiji čim bolj podobna, če že ne enaka. Avtorji še niso v celoti zaključili tega projekta, ker novi **Ajdovski plac** še ni dokončan in ga želijo predstaviti naslednje leto. Imajo pa še zajeten arhiv starih razglednic, ki bi jih bilo škoda zapreti v album. Goriški muzej in posamezni zbiralci so jim dovolili vpogled v njihove zbirke, za kar se jim zahvaljujejo. Razstavo, ki je bila na ogled v avli Ljudske univerze v Ajdovščini do 11. oktobra, si je ogledalo veliko obiskovalcev.

Fotografi Primorski škljoc

ŠALEŠKA

Srečanje upokojencev Šaleške pokrajinske zveze DU Velenje

Več sto članov iz vseh društev ŠPZDU Velenje, se je 5. julija udeležilo tradicionalnega letnega srečanja upokojencev, ki pa se je kot vedno, razvil v konstruktivne nagovore vodstva ŠPZD in vabljenih gostov. Da je ta pokrajinska naveza zelo uspešna, potrjuje tudi redna udeležba vseh treh županov, kjer je včlanjenih kar 5.500 upokojencev.

Zbrane v prireditvenem prostoru Gorenje Gostinstva je sprva nagovoril predsednik **Franc Vedenik**, ki je spregovoril o obsežnih nalogah tako posameznih društev kot Kluba upokojencev Gorenja in njihovega sodelovanja v lokalni skupnosti ter povezanosti z Zvezo DU Slovenije. Menil je, da bi družba morala doumeti, da so organizirani upokojenci pomemben člen pri blagostanju celotne družbe in tako tvorijo humanitarna jedra s posebnimi nalogami in nameni. Zavzel se je za sistemsko financiranje koordinacijskega telesa ŠPZDU s strani občin. Modrost in izkušnje ter pripadnost urbanemu okolju so prej doprinos kot pa breme tudi za druge občane, je še menil Vedenik. Župan občine

Srečanje je popestrila vokalna skupina gaberški cvet, ki prepeva že 20 let.

Šoštanj **Darko Menih** se je zahvalil organizatorjem ter ekipi ŠPZDU za vzdrževanje tradicije tovrstnih srečanj ter sprejem poročenih parov-jubilantov in dejal, da bo tudi v prihodnje skrbel za pomoč tako domačim društvom upokojencev kot tudi koordinatorju ŠPZDU. Podžupan občine Šmartno ob Paki **Janko Avberšek** se je za opravljeno delo upokojenskih organizacij in domačega DU Šmartno ob Paki ter tudi za elitne prireditve in zavzetost pri reševanju problemov pri ZDUS zahvalil za plemenito delo in čestital vsem prostovoljcem ter vodstvenim kadrom za odlično opravljeno delo, športnikom pa za dosežene uspehe. V imenu MO Velenje je poudaril pomen medgeneracijskega sodelovanja, ki ga neguje ZDUS ter tudi ŠPZDU s svojimi društvi in prostovoljci, podžupan **Peter Dermol**. Dejal je, »jemljemo vas resno saj delujete partnersko in opravite velike in pomembne naloge tako za našo skupnost kot tudi za vaše člane. Zato je tudi obravnava starostnikov s strani MOV povsem enakopravna kot za ostale občane, saj smo kot raznotera družba potrebni drug drugemu in skupaj dosegamo največ, kar je mogoče. Tudi za funkcionalno sofinanciranje se bo našlo še kaj denarja,« je z zahvalo upokojencem zaključil Dermol. Z navdušenjem pa so zbrani pozdravili direktorico Hotela Delfin **Nino Golob**, ki je prinesla veliko energije tako s svojim nastopom, kot zahvalo za izjemno sodelovanje med društvi v Šaleški dolini in Delfinom. »Pustimo danes in prihodnje dni jamranje in tegobe! Pred nami so dobri časi, veliko priložnosti nas še čaka in veselimo se jih, pa tudi našega ponovnega druženja,« je dejala »domačinka,« Izolanka. Predstavnik Addiko Bank **Jaro Zanoški** je na kratko predstavil ugodne kreditne produkte za starejše in priporočil bančne storitve tudi ob konkretnih predstavitvah in pogovorih ob obisku njihovih poslovalnic. Po tako resnobnih nagovorih pa je **Jaka Šraufciger (Sandi Voh iz DU Paka pri Velenju)** opravil inventuro starih dobrih šal in resnic kot spomin na pravega Jaka, Vinka Šimeka. Ob zabavi z ansamblom Kaval pa je komaj še ostalo časa za poročila o športnih dosežkih v vseh panogah ter razglasitvi rezultatov najboljših posameznikov in ekip. Priznanja, nagrade in pokali so našli svoje navdušene športnike, **Boris Zajc**, neumorni športni koordinator ŠPZDU Velenje ter predsednik Franc Vedenik pa sta nagrade podelila najboljšim. Ob pogostitvi in druženju pa je postal dan prekratek za vse kar je bilo potrebno postoriti, pa tudi plesišče je bilo ves čas polno zasedeno. Saj, upokojenci pač nismo za staro šaro, gibanje, šport in družabnost pa nas držijo pokonci, je bilo slišati od vsepovsod.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Gala sprejem zlatih in diamantnih poročnih parov

Šaleška PZDU je sredi poletja na 38. srečanju z druženjem gostila zlate in diamantne poročene pare s področja treh občin. Šmartnega ob Paki, Šoštanja in MO Velenje in jim podelili posebna spominska priznanja. Vsi ti srečneži, ki so skupaj preživeli že 50 ali celo 60 let skupnega življenja, so člani enega izmed enajstih društev upokojencev, oz. kluba upokojencev, ki delujejo povezani v pokrajinsko zvezo Šaleške doline.

Na slovesnosti, ki poteka tradicionalno že skoraj štiri desetletja, se je zbralo 42 zlato- poročenih ter nekaj od teh že diamantnih parov s številnimi svojci in gosti. V tem letu je v okviru ŠPZDU Velenje kar 48 jubilarov, od teh 37 zlatih in 11 diamantnih, vsi pa se srečanja niso mogli udeležiti. Prireditev je organizirala Šaleška pokrajinska zveza DU Velenje v sodelovanju in podpori občin ter vsemi društvu iz katerih so bili letošnji jubilarji. Na sprejemu, ki so ga požlahnili kulturniki, ŽPZ Lastovke **pod vodstvom Tadeje Cigale, pesnika Martin Pustatičnik in Srečko Črep** ter nekateri drugi, so zbranim spregovorili; podžupanja MOV **Darinka Mravljak**, župan občine Šmartno ob Paki **Janko Kopušar** ter župan občine Šoštanj **Darko Menih**. Vsi trije so izrazili podporo upokojencem ter ustvarjanju pogojev za boljše življenje starostnikov v njihovem okolju ter čestitali poročenim parom ob visokem jubileju skupnega življenja. Svoje člane je nagovoril tudi predsednik ŠPZDU Velenje **Franc Vedenik**, ki je poudaril pomen povezanosti še aktivnih upokojencev v naši družbi ter lokalnem okolju. Dejal je, da je pomembno biti vključen v društva upokojencev, ki skupaj s pokrajinsko organiziranostjo delujejo na ravni Zveze društev upokojencev Slovenije, ta pa je suveren sogovornik z državo. Le tako je mogoče vplivati na bolj kakovostno življenje starejših in njihovo blagostanje. O lepoti sobivanja v družini, o odnosih med partnerji ter žlahtnostjo medsebojne pomoči, ljubezni in spoštovanja med poročenimi partnerji, pa je tudi tokrat spregovorila prva kulturnica ŠPZDU Velenje **Bernarda Kočevnar**, ki s šopkom v roki ni pozabila prisotne in odsotne ljudi spomniti, da je največja vrednota v naši družbi družina, medsebojno spoštovanje ter zdravje v času tretjega življenjskega obdobja. Vsi govorniki so čestitali jubilarjem za njihov praznik ter jim ob »poročnem fotografiranju«, vročili spominsko listino s priložnostnim darilom. Da je bil to za vse jubilate srečen dan in zelo lep spomin, so nam v razgovoru povedali številni naši znanci in prijatelji, mnogi s solznimi očmi. Ena izmed žena nam je zašepetala... »tako lepo se nisva imela niti pred pol stoletja, ko sva se vzela!« Šarmantni možak s palico pa ... »ni lepšega, kot oženit se s pravo!«

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Marjani!

Jesensko jutro se je prevesilo v sončen dan, ko si se poslovila, spoštovana Marjana Kralj. Odšla si v tišino svojih misli, besed in sanj. Vozlale so se nitke življenja in spletle spomine, tiste dodane lepe spomine na čas, ko smo ga preživeli skupaj. V spominih so ohranjena skupna doživetja, dodani življenjski utrinki spoznanj in modrosti. Bila si skromen, a po srcu bogat in plemenit človek. Človek širokih obzorij, napredka,

poguma, predvsem pa si znala prisluhniti sočloveku. In mu pomagati. Leta 2011 se je DU Sevnica pod tvojim vodstvom vključilo v program »Starejši za starejše – za višjo kakovost življenja doma«. Kot koordinatorka si izbrala prostovoljce, srčne ljudi, ki so na terenu obiskovali starejše. Prijazen pozdrav, tople besede in pa stisk roke, je marsikomu polepšal dan in tako je za hip pozabil na osamljenost in življenjske tegobe. Kaj je oblikovalo in pripeljalo do spoštovanja ki si ga uživala, in osebnosti, ki

si jo izžarevala? Morda preizkušnja v otroštvu, šolanje, služba, družina, delo učiteljice, namestnice ravnateljice ali vodenje društva upokojencev in aktivnosti v PZDU? Imela si čuteče srce, znala si prisluhniti sočloveku, mu pomagati, ga razvedriti. Spominjamo se toplote, strpnosti, pa tudi humorja, s katerim si razvedrila naša druženja koordinatorjev Posavja na sestankih, izobraževanjih in srečanjih. Med nami so se spletla iskrena prijateljstva. Z neizmerno voljo in delavnostjo si v našo skupno zgodbo vtkala svoje bogato znanje in izkušnje. V iskrenosti je bilo veliko lepega in prijetnega. Tvoje delo je prepoznala tudi širša skupnost in leta 2017 ti je Občina Sevnica podelila Zlato plaketo za predano društveno delovanje in višanje kakovosti življenja v tretjem življenjskem obdobju. Bolezen ti je grenila vsakdanjik, a si vztrajala trdno odločena, da jo premagaš, utišaš. Delo ti je vlivalo veliko poguma, dajalo moč in optimizem. In ko smo te pred dvema letoma objeli za tvoj življenjski praznik in ti zaželeli vse dobro, smo čutili, koliko nam pomeniš. Do konca si ostala borka kar zmorejole redki. Borila si se s svojo neomajno voljo v življenje, delo, ustvarjalnost. Pogrešali te bomo, zelo pogrešali, a v žlahtnih spominih boš vedno ostala med nami! V spokoj je tvoja srčnost potonila, a sled za tabo za vedno bo ostala.

Irena Gmajnar

Dopustniška foto - zgodba »Bumbarček«

Upokojeni športnik in nekdanji finančni inšpektor Jakob Grošl, iskri in zanimiv človek ter fotografski navdušenec (Foto: Jože Miklavc)

Nekdanji športnik, dolgoletni inšpektor finančnih poslov in uslužbenec nekdanje državne institucije »SDK« Jakob Grošl iz Silove pri Velenju, je strasten, a skoraj neopazen fotograf, ki svoje »foto - trofeje« zbira bolj za svojo dušo in se z njimi ne postavlja na tron šaleške foto scene. V svoji skromnosti pa le kdaj pa kdaj zaupa komu, da ne ve, kakšno foto - kamero bi si omislil, saj je teh »drož« na stotine in se izgubi med njimi. Nam je pa zaupal svoj, kot sam pravi, življenjski posnetek, ki ga sploh ni načrtoval. **»Z ženo in svakinjo smo na Pohorju nabirali borovnice, ko je na mojem zapestju pristal mali brenčeči čmrlj. Povsem miren se je takoj lotil kovinskega pasu moje ure, nato pa številčnice. Zdelo se je, da se mu sploh ne mudi in ga bolj zanima koliko je na kolesih! Povzpel se je na rob ure, medtem pa mi je ženka Fanika iz podna »rukzaka« izvelkla fotoaparata, na srečo z že nameščenim 7 mm obročkom za približne posnetke. Brez dihanja in trzanja sem začel fotografirati. Ta posnetek je bil pač**

Čmrlj Bumbarček je priletel in pogledal na uro (makro foto Jakob Grošl)

moj top foto zadetek,« je Jakob ocenil že na mestu dogodka »..in malica iz nahrbtnika mi bo za vedno ostala v najlepšem spominu!« Da bi super posnetek, ki ga je poimenoval »Le na uro je pogledal Bumbarček in odletel« rad delil z našimi bralci, pa sem moral uganiti ob tako strastni pripovedi kar sam, saj vem, kaj pomeni foto - zgodba, če kot fotografski amater naletiš nanjo. Namesto priznanja Jaku, iz uredništva ZDUS Plus pošiljamo en velik digitalni pozdrav. **»Škljoc!«**

Jože Miklavc

Zakoni narave in starostna invalidnost (1. del)

Postavlja se trditev, ki temelji na zakonih narave, da je starejše prebivalstvo od 50+ do 100+ podrejeno trajnemu in postopnemu »stagniranju« celovite energije življenja duha in telesa. Posamezne posebnosti »krhkih osebkov« pa še dodatno stopnjujejo padanje krivulje zmožnosti »življenjske samostojnosti« starejših.

Če pojmovno opredelimo osebna izhodiščna stanja in naravne življenjske silnice, potem se je moč opredeliti za trditev, da smo vsi starejši že neizbežno naravnani sledenju stopnjevanje starostne invalidnosti. Če starostnemu znaku – letom – dodamo osebnostne lastnosti (življenje s samim seboj), genetske značilnosti, življenjski slog, okoljske pogoje, potem zmoremo dospeti do primerjalnega razmerja za posamezne starejše osebe med vzorčno in željeno obdobjno življenjsko podobo in dejanskim stanjem. Takšne vrste, sicer opazovanega primerjalnega razmerja, pa že ponuja projekcija ugotavljana stopnje zmanjšanja optimalnih psihofizičnih stanj od povzetih za to starostno obdobje. Stopnje zmanjšanja psihofizičnih stanj in medsebojnega sorazmerja pa že lahko ponujajo sistemske okvire za ugotavljanje odstotkovne stopnje, tako imenovane starostne invalidnosti, morda po dekadah starostnih skupin. Vredno razmisleka; o vzroku, zakaj doslej sistemska praksa ni kategorizirala tudi »starostno invalidnost«? Naj bi bil vzrok formalni stereotip pojma invalid in posledično tudi vsebinska obravnava, spremljajoči programi in raznolikost vrste ter stopenj starostne invalidnosti? Tako ugotovljene stopnje starostne invalidnosti pa morajo sistemsko dorečeno predvideti vse potrebne in možne vsebine ter pogoje, ki nakazujejo izravnavo področno ugotovljivih nazadovanj v smislu celovite osebnosti starejšega prebivalca. Torej gre za uravnoteženje novo nastale situacije (bio – psiho – socio) strukturne deleže starostnika. Pridobljeni statistično vrednostni okvirji nam opisno omogočajo opredeliti neposredne vsebinske dele posameznih življenjskih funkcij in tudi posledično prisotno nazadovanje in ugotovitve celostnih aktualnih stanj. Zmanjšanje posameznih psihofizičnih funkcij naj bi sistemsko nadomeščali z ustreznimi oblikami pomoči in hkratnemu ohranjanju lastne razpoložljive energije življenja starostnikov. Ob dejstvu, da celovita osebnost v svoji življenjski realnosti prepleteno povezuje človeka kot bio, psiho in socialnega bitja, je te pomembne lastnosti potrebno ves čas ohranjati v ravnovesju. Globalna osnovna

podoba celotnega našega življenja naj bi bila skozi posamezna življenjska obdobja vsebinsko uravnavana s ciljem čim kakovostnejšega dospetja v tretje življenjsko obdobje. Celostno uravnano informiranje, programi ozaveščanja, soustvarjalni osebni odnos in ustvarjalna podpora sistemska okolja s pogoji življenja, pa omogočajo pogojno ustvarjalno klimo celotne družbe za dobro prebivalcev vseh starosti. Področja mnogoterih strok naj bi v sosledju celotne življenjske poti uravnavala strukturo in vsebine informacij v krogotoke oseb, družin in spremljevalnih sistemskih okoljih. Programi ozaveščanja pa naj bi posameznikom približali potrebe in možnost sledenja življenjskega sloga vseh starostnih skupin. Programi spodbujanja pa naj bi celostno sledili primerom dobrih praks mnogoterih izvorov. Naravni fenomen staranja temeljno, celovito in strokovno obravnava medicinsko specialno področje »gerontologija«. Veda, ki z biološkega in sociološkega vidika raziskuje staranje. Ta veda vključuje proučevanje fizičnih, duševnih in socialnih sprememb zaradi staranja. Pričetek celovitega razvoja tega področja medicine sega v šestdeseta leta prejšnjega stoletja. V slovenskem prostoru bo potrebno kadrovsko in strokovno zagotoviti za področje staranja prebivalstva integralno nosilno sistemsko podlago področja gerontologije v partnerstvu z ostalimi strokovnimi področji medicine in tudi stroke – kineziologije.

Janez Matoh (nadaljevanje sledi)

Državne športne igre upokoјencev tudi v Trzinu

14. septembra 2019 je Društvo upokoјencev Žerjavčki Trzin že tretjič zapored gostilo državno prvenstvo v streljanju z zračno puško, ki poteka v okviru športnih iger Zveze društev upokoјencev Slovenije. Znova so se izkazali Žerjavčki in Strelsko društvo Trzin, saj so odlično organizirali dogodek.

Tekmovanje je potekalo na strelišču Strelskega društva Trzin, ki je tudi vodilo neposredno streljanje na strelišču. Udeležilo se je 80 strelcev in strelk. Tekmovalo je 7 ženskih in 14 moških štiričlanskih ekip, v katerih so nastopili seniorji, ki so zmagali na pokrajinskih

tekmovanjih in si tako prislužili vstopnico na državno prvenstvo. V Trzin so se pripeljali vse od Slovenj Gradca in Murske Sobote, do Sežane in Novega mesta. Uvodoma je strelce pozdravil predsednik DU Žerjavčki **Zoran Rink**, predsednica Strelskega društva Trzin **Andreja** pa jih je opozorila na avtomatsko strelišče, ki ga večina že dobro pozna. Strelska mesta so opremljena z elektronskimi tarčami in računalniškim beleženjem rezultatov. Župan **Peter Ložar** jim je zaželel prijetno počutje v Trzinu in dobre rezultate na sodobnem strelišču. Pevski zbor Žerjavčki je zapel Zdravljico in dodal še pesem za starejše in s tem je bil najavljen pričetek tekmovanja. Rezultate so na velikem ekranu v jedilnici OŠ Trzin spremljali ostali strelci, ki so na svoj nastop še čakali, ali pa so ga že opravili. Tekmovanje je potekalo na dveh streliščih s

po šestimi strelskimi mesti pod nadzorom sodnikov in delegata Zveze društev upokojencev, ki po končanem tekmovanju ni skoparil s pohvalami na račun organizatorjev. Od kod so doma najboljši seniorski strelci Slovenije to leto? Med posamezniki je zlato medaljo v moški kategoriji osvojil Jože Jeram iz Žalca, drugi je bil Boško Doneski iz Medvoda in tretji Franc Brečko iz Trzina, v ženski kategoriji pa Štefka Aš iz Novega mesta, druga je bila Marija Sušec iz Velenja in tretja Mihaela Sušec iz Slovenj Gradca. Med strelkami je bila najboljša ekipa iz Škofje loke, za njimi pa iz Slovenj Gradec in Novega mesta, medtem ko je med moškimi ekipami slavil Žalec, sledila pa sta Medvode in Škofja Loka. Medalje in pokale je z veseljem podelil delegat na tekmovanju in predsednik komisije za šport pri ZDUS, Miha Prosen. Večina se je strinjala, da je Trzin najprimernejša lokacija za tako prireditev, saj se nahaja na sredini poti za vse udeležence. Ob strelišču, ki je sodobno in zanj skrbi vrhunska ekipa, ki profesionalno vodi taka tekmovanja, pa se nahaja prostorno parkirišče.

Zoran Rink, foto Marjeta Rink

Nordijska hoja

Člani Društva upokojencev Metlika smo se 13. septembra udeležili tradicionalnega pohoda v nordijski hoji, ki ga je organiziralo prijateljsko društvo iz Kamanja iz sosednje Hrvaške. V čudovitem sončnem popoldnevu je sodelovalo več kot 100 pohodnikov iz širšega območja Karlovca. Iz našega društva se je pohoda udeležilo 23 članov. Hrvaški prijatelji so pohod organizirali v počastitev njihovega občinskega praznika. Gostitelji so nas lepo sprejeli in poskrbeli so za lep rekreacijski pohod. Pripravili so pogostitev in ob koncu še prijetno družabno srečanje. Posebno prijetno je bilo snidenje z domačini, ki so bili skoraj vsi zaposleni v metliških podjetjih. Veselimo se že srečanja prihodnje leto.

Besedilo in foto, Jožef Mozetič

Počitek se vedno prileže

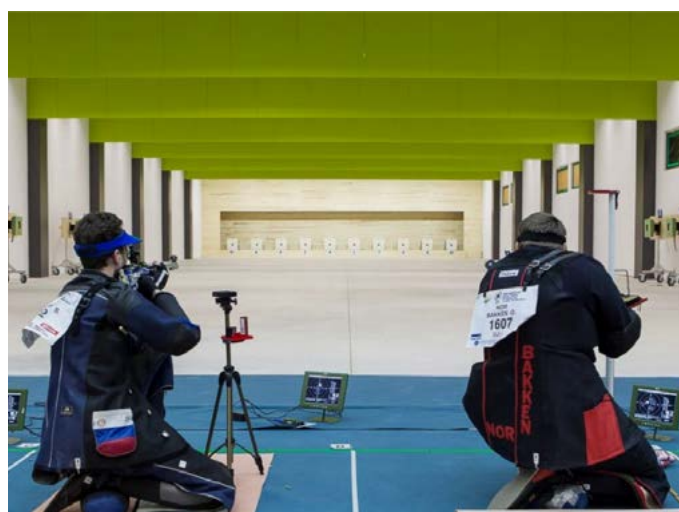
Tarok

Zmagovalec Jože Debevc!

Športno društvo Epic je v hotelu Erasmus izpeljalo 23. odprto prvenstvo Primorsko-notranjske regije v taroku, ki je bilo tudi memorial v spomin na kar 14 igralcev taroka, ki so se od leta 2002 od nas poslovili: Slavka Lavriča, Slavka Miliča, Lojzeta Lipolta, Itala Fiegla, Marka Repiča, Branka Česnika, Staneta Pelana, Poldetra Grila, Staneta Groznika, Stojana Žorža, Milka Lavriča, Maksa Dolenca in Srečka Košnika. Spominskega turnirja se je udeležilo 12 igralcev iz osmih krajev, zanimivo pa je, da je bila zelo slaba udeležba s strani domačinov, Postojncanov. Tokrat je prvič slavil Jože Debevc iz Unca (do zdaj je bilo kar 12 zmagovalcev, med njimi so bili trije po dvakrat: Vidigoj, Dolenc in Markič). Drugo mesto je pripadlo Zdenku Skiteku z Raven na Koroškem, tretji pa je bil Vinko Berce iz Cerknice. Sledijo: Matej Kraševac iz Cerknice, Simon Nabergoj iz Vipave, Edvard Progar iz Postojne, Slavko Milavec iz Studena, Srečko Likar iz Pivke itd. Prvi trije so prejeli spominske kolajne in praktične nagrade, ki jih je prispeval Mikrocop iz Ljubljane ter pisec knjige Vse o športu, Edvard Progar.

EP

Start 43. dopisne strelske lige! Pokal branijo Idrijčani!

Postojnsko Športno društvo Epic, ki bo prihodnje leto slavilo 20-letnico delovanja, je zopet razpisalo, tokrat že 43. dopisno strelsko ligo ter 31. invalidsko ligo, ki se bo začela 26. oktobra za sezono 2019/20. V dopisni strelski ligi vsako leto nastopa z zračnim orožjem (puško in pištolo) v vseh kategorijah, tudi invalidski, okrog 200 slovenskih strelcev. Naslov najboljši SD branijo Idrijčani s prizadevnim Vladom Kržišnikom na čelu. Dopisna liga je nekaj posebnega, saj prijavljene ekipe in posamezniki šest kol streljajo doma, zadetke pa pošiljajo v Postojno, nakar se deset najboljših ekip in posameznikov uvrsti v finale, ki bo na ljubljanskem centralnem strelišču v marcu 2020. Ligo vodi tričlanski odbor, ki mu predseduje Edvard Progar, njegov namestnik pa je Henrik Valentinčič iz Deskel. Prijavnina ostaja enaka kot v lanskoli sezoni. Najboljši trije prejmejo kolajne, prvih šest praktične nagrade, ki jih prispevajo donatorji in sponzorji, ekipe pa pokale. Najboljša ekipa finala prejme pokal, ki ga vsako leto prispeva podjetnik Urban Ambrožič. Športni pozdrav in ostro oko!

ŠD Epic, foto arhiv ZDUS

Magični lik 1 (vodoravno in navpično)

1. As, šampion, 2. Predel v Benetkah, 3. Zvest spremljevalec, 4. Izdelovalec arkadnih iger, 5. Kemijski element (K)

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Magični lik 2

1. Prečni nosilec, 2. Kraj v Kotorju, 3. stranka v c. Rusiji, 4. Slasten kostanj, 5. Mesto v Romuniji

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Rešitev iz prejšnje številke:

1. lik vodoravno in navpično:

1. Opast, 2. Petra, 3. Atrij, 4. Srion, 5. Tajna

2. lik vodoravno in navpično:

1. Pogon, 2. Obrti, 3. Grbac, 4. Otare, 5. Nicea

POMEMBNI DNEVI V NOVEMBRU 2019

ZDUSPLUS

14. november – Svetovni dan sladkorne bolezni

20. decembra 2006 je Generalna skupščina 14. november določila za svetovni dan sladkorne bolezni. Ta dan je Mednarodna diabetična federacija spoštovala že od leta 1991. Generalna skupščina države članice poziva, naj razvijejo čim bolj učinkovite nacionalne programe za preprečitev in zdravljenje sladkorne bolezni.

16. november – Mednarodni dan strpnosti

Generalna skupščina je leta 1996 pozvala države članice naj 16. november spoštujejo kot mednarodni dan strpnosti. Mednarodno leto strpnosti, ki ga je OZN na poziv UNESCO praznovala leta 1995, je navdihnil generalno skupščino, da se je odločila ta dan spoštovati vsako leto.

20. november – Svetovni dan otroka

Leta 1954 je Generalna skupščina predlagala, da države članice ta dan praznujejo kot dan otroka. Države je pozvala k zagotavljanju blaginje za otroke vsega sveta. 20. novembra 1959 je Generalna skupščina sprejela Deklaracijo o otrokovih pravicah in leta 1989 tudi Konvencijo otrokovih pravicah.

21. november – Svetovni dan televizije

Leta 1996 je Generalna skupščina 21. november določila za svetovni dan televizije. Prav na ta dan leta 1996 je OZN gostila prvi

forum televizijskih hiš. OZN je hotel s tem dnem spodbuditi države članice k prizadevanju za globalno izmenjavo televizijskih oddaj s tematiko kot so mir, varnost, gospodarski in družbeni razvoj. V Sloveniji je 600.000 upokoјencev, ki nimajo svoje oddaje in okoli 1.500 pomorščakov, ki jo imajo.

25. november – Mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami

17. decembra leta 1999 je Generalna skupščina določila 25. november za Mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami. OZN je pozvala vlade, mednarodne organizacije in nevladne organizacije, naj na ta dan organizirajo različne aktivnosti, ki bi pripomogle k povečanju splošnega zavedanja o problemu nasilja nad ženskami. 25. 11. 1962 so na ukaz dominikanskega vodje Rafaela Trujilla brutalno napadli in ubili tri sestre Mirabal, politične aktivistke v Dominikanski Republiki.

29. november – Mednarodni dan solidarnosti s Palestinci

29. novembra 1947 je Generalna skupščina sprejela resolucijo 181 o razdelitvi Palestine in ustanovitvi Izraelske države. V spomin na ta dan se 29. novembra vsako leto praznuje mednarodni dan solidarnosti s Palestinci.

ZDUS - Zveza društev upokojencev Slovenije je zadnje dni prejšnjega meseca prejela odločbo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, iz katere je razvidno, da Zveza opravlja humanitarno dejavnost. V Obrazložitvi je še zapisano, da je iz poročil razvidno, da **Zveza v zadnjih dveh letih izkazuje pomembnejše dosežke svojega delovanja na področju socialnega varstva kot društvo v javnem interesu**, zato se ji v skladu s četrtem odstavkom 6. člena ZNORG podeli status nevladne organizacije v javnem interesu na področju socialnega varstva.

Približuje se rok za oddajo predlogov za priznanja ZDUS za leto 2019

30. septembra se je iztekel rok za oddajo predlogov za priznanja ZDUS. Predloge so oddali predlagatelji (PZDU). Naj vas spomnimo, da so DU (pobudniki) morali pobude za priznanja poslati PZDU-jem do vključno 31. 7. 2019. Prejemniki bodo znani do konca letošnjega leta.

Društvo DUPOS

Vabimo vse upokojene obrtnike in male podjetnike iz Slovenije, da se včlanijo v društvo DUPOS. Vloge za članstvo pošljite po e-pošti: dupos.je@siol.net ali po navadni pošti na naslov: **Društvo DUPOS, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana**. Ne pozabite pripisati podatkov, ki jih potrebujemo za lažjo komunikacijo. Številko mobilnega telefona, poštni naslov in seveda naslov e-pošte, če imate domeno. Medse še posebej vabimo tudi upokojene nekdanje funkcionarje zbornic, saj bodo s svojim bogatim znanjem in izkušnjami pri vodenju zborničnih enot nepogrešljivi pri vodenju, povezovanju in sodelovanju Območnega odbora DUPOS v njihovem okolju.

Vsa društva vabimo, da v program dela za leto 2020 vključijo obisk prireditve **Dnevi medgeneracijskega sožitja**, ki bodo potekali **od torka do četrta, 19.–21. maja 2020**, na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Več o možnostih sodelovanja pa v prihodnjih številkah revije ZDUSplus.

**Dnevi
medgeneracijskega
sožitja**

Nov pravilnik o varovanju osebnih podatkov

Obveščamo vas, da je v veljavi nov pravilnik o varovanju osebnih podatkov, zato predlagamo, da čim prej prenovite društvene pravilnike oz. jih sprejmete, če jih doslej še niste imeli. Pri tem vam je lahko v pomoč ZDUS-ov pravilnik, ki je objavljen na naši spletni strani <http://www.zdus-zveza.si/nov-pravilnik-o-zavarovanju-osebnih-podatkov-in-novo-pristopno-clansko-izjavo-za-vclanitev-v-drustva>

Nove članske izjave za včlanitev v društvo veljajo, ki že vsebujejo informacije glede varstva osebnih podatkov, za vse nove včlanitve. Posebej opozarjamo, da morate za društva prilagoditi izjave v

delih, ki so posebej označeni, in sicer tako, da bodo izjave skladne z društvenimi akti oz. zakonodajo. Zagotovite tudi, da boste ob pobiranju letne članarine pridobili soglasja vseh že včlanjenih oseb (članov), za kar smo tudi pripravili poseben obrazec Soglasje in informacije glede varstva osebnih podatkov v društvu.

Pojasnilo za Vzajemni posmrtninski sklad: Tudi za VPS bo sledil podoben ukrep. Nov obrazec in navodila lahko pričakujete do konca leta. Pojasnilo za ORPO: ZDUS je na ORPO naslovil dopis o že uvedenih spremembah in najavil sprememb na področju Vzajemnega posmrtninskega sklada.

Osvežimo znanje o varnosti starejših voznikov v cestnem prometu

Prijavite se za brezplačno delavnico v vašem kraju

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

Veliko med vami vas že pozna projekt Sožitje, v katerem Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa (AVP) v sodelovanju z Generalno policijsko upravo, DARS-om, Rdečim križem Slovenije in ZDUS, izvaja preventivne delavnice v društvih upokojencev, da bi se starejši vozniki in voznice na naših cestah čim dlje počutili varne in da bi čim dlje ostali mobilni.

Vabimo društva, ki to še niste, da se prijavite in dogovorite za jesenske termine in s tem dopolnite izobraževalno ponudbo v vašem društvu. Prednost je ta, da delavnica pride k vam in je povsem prilagojena vašem lokalnem okolju. Naloga vas vseh je, da si skupaj prizadevamo, da bi ostali **čim dlje samostojni, mobilni ter obenem tudi varni**. Po podatkih je v Sloveniji več kot 219.000 imetnikov voznških dovoljenj starejših od 64 let, kar predstavlja 16 % vseh imetnikov voznških dovoljenj. V prihodnjih letih se bo populacija še starala in na

cestah bo čedalje večji delež voznikov in voznic v tretjem življenjskem obdobju. Na delavnici boste: **osvežili znanje prometnih predpisov in pravil, se spoznali z varno vožnjo po avtocesti in hitri cesti, slišali boste praktične nasvete o zdravstvenih kriterijih, preverili svoj vid na daleč, na blizu, kontrast in nočni vid ter se pozanimali o kriterijih za kontrolni zdravstveni pregled. Pridobili boste tudi nekatere pomembne informacije o sladkorni bolezni in krvnem tlaku, po dogovoru boste lahko šli tudi na svetovalno vožnjo z ocenjevalcem na voznškem izpitu.** To ne bo klasično predavanje, zato vse željene novih znanj in informacij vabimo, da se v društvu pozanimate kdaj bo takšna delavnica pri vas! Društva, ki želijo organizirati brezplačno delavnico za svoje člane vabimo, da se prijavijo pri Sebastijanu Turku na Agenciji: Telefon, 01 478 78 29 ali sebastijan.turk@avp-rs.si

NEZGODNO ZAVAROVANJE STAREJŠIH

Za večjo finančno varnost v zrelih letih

Olajšajte življenje sebi in svojim najbližjim v primeru nezgode.

Vsaka poškodba lahko v hipu bistveno spremeni vaše življenje. Ob morebitni nezgodi vam izplačana sredstva omogočajo nakup pripomočkov, plačilo rehabilitacije in prilagoditev življenjskih razmer novonastalim potrebam ter olajšajo življenje vam in vašim najbližjim.

www.vzajemna.si **080 20 60**

Vzajemna, d.v.z., Vošnjakova ulica 2, Ljubljana. Vsa zavarovanja se sklepajo po veljavnih pogojih Vzajemne, d.v.z.

VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica